Sayı 7 (259)
Temmuz 2016
Yıl XXIV

ISSN: 1312-9872

Yayın Sahibi
BULGARİSTAN
MÜSLÜMANLARI
BAŞMÜFTÜLÜĞÜ

Yayın Türü
Aylık, süreli

Editör
Ahmed Ahmedov
a.ahmedov@grandmufti.bg

Dizgi ve Tasarım
Salih M. Şabanov
s.sabanov@grandmufti.bg

Adres
Sofya 1000
ul. „Bratya Miladinovi" 27
Müslümanlar Dergisi

Temsilcilikler
Bülge Müftülükleri
Cami Encümenlikleri

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Baskı:
Sky Print

Abone Ücretleri
Yıllık: 24,00 lv.
Altı aylık: 12,00 lv.
Üç aylık: 6,00 lv.

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucularımız,

Elinizde Bulgaristan yayımcılık hayatı için eşsiz bir dergi tutuyorsunuz. Tamamen yeni mizanpajıyla "Müslümanlar" dergisi Temmuz sayısı İslâm dini ve kültürünün yüce örneklerini sizlere sunmaya devam edecek.

Çok çeşitlilik arz eden yazılarımızdan en faydalı ve eğlenceli olanını seçmenizi kolaylaştıracak. Zevkle kaleme alınmış ve profesyonelce dizilmiş makalelerimiz sizlere mihmandarlık ederken okunaklı ve zarif yazı tipimiz okumanızı leziz bir zevke dönüştürecek.

Her sayımızda İslâm dininin temel zenginliklerini gözler önüne seren tematik bölümler bulacaksınız. Yazı seçimimizin ana güdüsü siz değerli okuyucularımızın okumak istedikleri olacaktır.

Gökkuşağı renkleri ile ve kaliteli içeriği ile çocuk dergimiz "Hilal" genç okurlarımızın merakını tatmin etmeye devam edecektir. Özel ilgi ve yaklaşımımız çocuklarımızın manidar hikayelerin kanatları üzerinde uçmak ve komik skeçlerin dünyasından zevk almalarını sağlayacağız.

Genelde medyalar objektif din ve kültür konularını yayımlamaktan çekinirler. "Müslümanlar" dergisinin en yüksek gayesi kutlu dinimizin yüce mesajını anlaşılan bir dil ile evlerinize taşımak.

İnanç her birimiz için çok kişisel ve benzersiz bir olgudur. Gönüllerimizde yer açması için müstesna bir yaklaşım gerektirir. Dergimizin her sayısıyla kalplerimizde bulunan samimi imanımızın üzerinden birer nur perdesi çekerek inkişafını umarız.

İlim ve hikmet her kapının anahtarıdır. Kapıyı açmak için ise azıcık sabır gerekir. Faydalı ilim adım adım bizleri hikmet deryasının kapılarını aralamaya yardımcı olur.

Ahmed Ahmedov

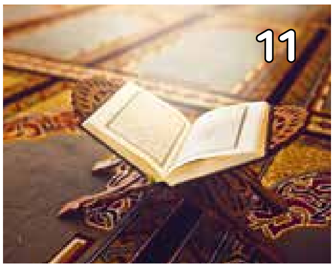

İÇİNDEKİLER

02 Başmüftü: Müslüman Olmak Suç Değil
04 Ananelerimizde Bayramlar
07 Dinin Zümrüt Dünyası
08 İslâm Hukukunda Sünnetin Yeri
10 Çocuğun Manevi Eğitimi
11 İnsan Dünyaya Emanet
12 Yaradılış Harikası: Erken Uyarı Sistemi
13 Din ve Dinin İçeriği
14 Çocuklarda Özgüven Eksikliği
15 Fetva
16 Tüm Müslümanlar İçin Tek Hicri Takvim
17 Bir Cumhurbaşkanı, Bir İftar ve Milleti Birleştiren Kişi
18 Haber Turu

İmzalı yazılardan, ilan ve reklamlardan reklam sahipleri sorumludur. • Sayın okuyucularımız, dergimizin sayfalarında ayet-i kerime, hadis mealleri ve mübarek isimler bulunduğu için yerlere atılmamasını rica ediyoruz.

BAŞMÜFTÜ: MÜSLÜMAN OLMAK SUÇ DEĞİL!

▶ ***Sayın Başmüftü, Günümüzde dinin görevleri ve işlevleri nelerdir?***

Dünyamız çapında olup bitenler fonunda (terörizm de dahil) dini siyasi amaçlarla kullanmak deneyimleri gibi bütün araçlardan yararlanmak istiyorlar. Bizler, İslâmiyeti terör ve zorbalık ile ve bütün müslümanları (teröristlerle) bir paydaya koyarak karalamak deneyimlerine karşı korumaya, dinimizin ve kültürümüzün değerlerini savunmaya ve açıklamaya çağrılıyız. Bir başka sözle söylemem gerekirse bizler, iki yönden baskı altında bulunuyoruz. İslâmiyet bir yandan ileri sürülerek terör eylemleri haklı gösterilerek dinimizi serbestçe yaşamayı sınırlamak deneyimleriyle karşı karşıyayız. Bu iki taraf, bitişik kaplar gibi, bir tek ve sadece müslüman oldukları için suçlu sayılan alelâde insanlarımıza zarar vermektedirler. Bu durumdan hareketle bizler, müslümanlar olarak, İslâmiyetin ilkelerini ve değerlerini açıklamaya çağrılıyız.

▶ ***Dinin insanlar arasında olabilmesi için neler yapıyorsunuz?***

Müslümanların dini önderleri olarak bu durumu toplum karşısında ve herşeyden önce müslümanlar önünde açıklamaya mecburuz. Bu da Müslümanlar Diyaneti müslümanlar arasında daha güçlü bir eğitim faaliyetine başlamasını gerektiriyor. Yani, İslâmiyetin ilkelerini günümüzde anlaşılır bir şekilde tanıtmak ve böylece radikal düşünceli unsurların iddialarını yalanlamak gerekir. Bu hususta İslâm dini uzman ve müslüman kişiler tara-

Değerli müslüman kardeşlerim!

Kıymetli okuyucular!

En güzel ve değerli bayramımız olan Ramazan Bayramınızı kutlamama müsaade edin. Bir ay süren oruç ve dualardan sonra bayramımız, bizlere Allahü Tealâ'nın rahmetini ve O'nun insanlığa karşı gösterdiği sonsuz şefkat ve merhametini hatırlamaya devam etmektedir. Bayram, bir saadet ve bilânço günü, af ve bağış, merhamet ve inananların manen yükseliş günüdür. İnanç, bizleri hayatın çetin yollarında yürüten ve her zorluğu yenmede bize güç veren kuvvettir. Sizlere bu aydın günlerde bayram saadeti ve Bir tek Rabbimizin kalplerimizi aydınlatması, ailelerimizi kuvvetlendirmesi ve bereketiyle bizleri mesut kılmasını temenni ederim!

Ramazan Bayramınız kutlu olsun!

Dr. Mustafa Haci, Bulgaristan Başmüftüsü

fından okutulmalı ve anlatılmalıdır.

Müslüman olmak suç değildir. Bir dine mensup olmak Bulgaristan Anayasası tarafından garantilenmiştir. Bu da bize barışçı yollarla Bulgaristanlı müslümanları terörizmle karşılaştırıp bağlamaya karşı koyma cesaretini ve hassasiyetini vermektedir.

> *“Müslümanlar, dinin değerlerini korumaya çağrılıdırlar. İslâmiyeti gerek terör ve zorbalıkla karalamak deneyimlerine olduğu gibi gerekse bütün müslümanları bir paydaya koyanlar bütün araçlardan yararlanmak istiyorlar.*

▶ *Yeni yetişen nesillerle neler oluyor?*

Onlar en büyük sorumluluğumuz. Onların bütün bir hayat boyunca yolunu belirleyecek olan kalplerindeki inanca yardım etmek bizim borcumuzdur. Gençleri sorumluluk ve vatanseverlik ruhunda eğitmek de onların kişisel olgunlaşmalarının önemli bir parçasıdır. Yararlı alışkanlıklar edinmek mürekkep ve karşılıklı bir çalışmadır ki, iyi ebeveyn örneği bunun ilk kaynağıdır. Yeni gerçekler karşısında çocuklar iyiyi kötüden ayırma hünerini benimsemeli ve provokasyonlara kapılmamalıdırlar. Bu hususta, yüksek öğrenim görmüş ve iyi bir ahlâk edinmiş olanların örneği geniş dünya görüşleri için çözümleyici bir ameldir.

▶ *Kurumunuz ne gibi sorunlar karşısında bulunuyor ve onların çözüme kavuşturulması yolunda ümidiniz var mı?*

Üçüncü Bulgar Devleti kurulduğundan beri vakıf malları sorunumuz dinmiş değil. Maalesef, komünist rejimin yıkılmasından sonra müslümanların bekleyişlerine ve Anayasanın verdiği imkânlara rağmen, bu sorun demokrasi yolunda yürüyüşümüzü engelleyen bir taş gibidir.

Öğretim, her dinin ve bu sayıdan İslâmiyetin de temel unsurudur. Günümüzde öğretim daha da gereklidir, zira İslâm kaynaklarının cahil kimseler tarafından yorumlanması, gerçeğin sapıtılmasına yol açmaktadır. Biz, Bulgaristan'da dinden uzaklaşma olayına şahidiz ki, bu da insani değerlerden vazgeçmenin temel sebebidir. Bu, kendi tarafından Yüksek İslâm Enstitüsünün tescilini gündeme taşımaktadır. Şimdilik 14 yıldır çözümünü bekleyen Malinova Dolina projesinin gerçekleşmesi gerektiğini anlayacak basiretli siyasiler bulunacağına inanıyoruz.

Kurumumuz önünde duran mali sorunlar da o kadar hasta halde ki, müslümanlara kaliteli hizmet verme yolunda her imamızın lâyık olduğu ücreti almada toplumumuzun desteğini beklemekteyiz.

▶ *Din adamlarının misyonunda devletin rolü nedir?*

Devlet, bazen birilerine ana, diğerlerine üvey ana olarak bakmış olmasına rağmen biz her zaman devlet kuramlarına sadık kalmışızdır. Böyle ayrımlar karşısında Müslümanlar Diyaneti daima zarar görmüştür. Bizler, Bulgaristan vatandaşları olarak, ülkemizde barış ve demokrasinin korunması için elimizden gelen herşeyi yapmaya çağrılıyız. Bu yolda ülkemizin milli güvenliğinin korunması ve İslâmiyet konusunda radikal görüşleri olan kişilerle temastan kaçınmanın önemini açıklamak için aktif çalışmalar yürütmeliyiz.

ANANELERİMİZDE BAYRAMLAR

AHMED AHMEDOV EDİTÖR

Ribnovo köyünden Mehmet Dede: "Ben daha faşizm yıllarında kutladığımız bayramları hatırlıyorum. O zamanlar camilere bekçi koyarlardı. Bayram gününe hazırlıklar erkenden başlardı. Cami, daha sabah namazında hocanın nasihatlarını dinlemeye gelen insanlarla dolardı" diye hatırlıyor.

"**Ben daha faşizm** yıllarında kutladığımız bayramları hatırlıyorum. O zamanlar camilere bekçi koyarlardı. Bayram gününe hazırlıklar erkenden başlardı. Cami, daha sabah namazında hocanın nasihatlarını dinlemeye gelen insanlarla dolardı" diye hatırlıyor.

O zamanlar hocalar dini daha iyi biliyorlardı ve insanlar onları memnuniyetle dinliyordu. Herkes hoca olamazdı. Yeter derecede bilgisi ve becerisi olması için kesin istemler vardı. Öyle ki, bayram namazı başlamazdan önce insanlar camilerde uslu uslu otururlardı. Namazdan sonra herkes "Kutlarım!" demez, "Bayram mübarek olsun!" der ve evine, ailesinin yanına dönerdi." Ribnovolu 91 yaşındaki Mehmet Hamit Dede bayramları böyle hatırlıyor. Onun neslinden bugünlere üç kişi kalmışlar, fakat geçen yüzyılda gördüklerini çok iyi hatırlıyor.

Mehmet Dede uzun ömrünün, sayfalarını birer birer aktararak hikâyesine devam ediyor. Nafakanın zor temin edildiği, imkânların olmadığı yıllarda Hamitler ailesinin ilk çocuğu olarak dünyaya geliyor.

Yaşlı adam: "Ailemiz yoksuldu. Köydeki insanların çoğu gibi. Gayet mütevazı yaşıyorduk. Fakat neyimiz varsa hepsine seviniyorduk. Bayramlarda öteki günlerden farklı bir şeyler yemezdik, çünkü sofraya konulan her gıda bayram yemeğiydi" diye anlatıyor. Kendisine: "O zamanki bayramların havası nasıldı?" diye soruyorum. Sorumu zor anlıyor, fakat bugünkü şenliklerle geçen asrın ortalarındaki mütevazı yılları karşılaştırmaya acele ediyor. O zamanın gençleri köy kenarına salıncaklar kurar, haddini aşmadan şenlenirlermiş. Delikanlılar bir yanda, genç kızlar karşı tarafta şarkı söyler, eğlenirlerdi".

"Bugün eski ananeler unutulmaya başladı. Gençler bir zamanki ananelere uymaz oldu. Bugün onların başka emelleri var. Sonra bizi biz yapan herşeyler senmeye, sönmeye yüz tuttu" Diye Mehmet Dede belli bir elemle sözlerine devam ediyor. Anlattıklarına bakılırsa gençliğinde yaşadıkları hayat çok daha zor ve müşkül imiş, fakat kimse isteğinden, hedefinden vazgeçmezmiş. Onlardan bir tanesini o da hatırlıyor: Okumak hevesini!

"O yıllarda okuyacak kitap bulmak çok zordu. Komşu köylerden birinde az çok bulunan dini kitapları ciltleyen ve satan bir adam vardı. Bazen bir kitap edinmek için saatlerce yol aşardık. Bugün onun, kütüphanesinde bulundurduğu her kitabın ayrı bir tarihçesi var. İtina ile ciltlenmiş olan bu kitaplardan bazen birisini çıkarıp ilgi ve bilgisini gideriyor. Mehmet Hamit Dede evde mi, kırda mı, artık nerede olursa olsun, her serbest dakikasını birkaç satır bir şeyler okumaya ayırdığını söylüyor. Bugün bol bol kitap var, fakat değer bilen kişilerin azaldığını anlatıyor.

> *Emine Anne bayram arifesinde: "Oğlum, bayramlar bizim için en önemli günlerdir. Bizler müslümanız ve Allahımızın bizlere buyurduğu sadece iki bayram vardır" diyordu.*

BAYRAMLAR ZAMANIN RENKLERİDİR

"Oğlum, bayramlar bizim için en değerli günlerdir. Biz, müslümanların iki bayramımız var ki, o günlerde Allah Tealâ bize şenlenmeyi, seyran etmeyi nasip etmiş. Bir zamanlar Omurtag kasabasından Emine Nine: "Bayramlarda misafirlerimizi karşılayabilmek için hazırlık yapmamız gerek, diyor ve kimlerin ne zaman geleceğini sayıp döküyordu." 1923 doğumlu bu kadın, yıllar boyu kimleri nasıl karşılayacağını, kimlerin gelmesini beklediğini öğrenmişti".

"Yakınlara gelinceye kadar bayram yapmamıza izin verilmezdi. Şalvarlarımızı kesecekler korkusuyla avluya çıkmaya dahi korkardık. Fakat şimdi çok daha iyiyiz. Ebeveynlerimizden öğrendiklerimizi hatırlayabiliyoruz. Bayramlar zamanın renkleridir" diyordu Emine Nine. Ancak o zamanlar olup bitenleri anlayacak yaşta değildim.

Bayram yaklaştıkça yaşlı kadın, evine çeki düzen verebilmek heyecanıyla yanıp tütüyordu. Bu mütevazı kasaba evinde tül perdeler, dokumalar, gergefler, işlemeli örtüler her halde gençliğinden kalma elde dokunmuş eşyalar, koskoca yün kilim, kap kacak, hattâ bonbon kâsesi, herşey bayram için özel olarak hazırlanmıştı. Bütün bunlar yılın geri kalan günlerinde kullanılmıyor, fakat bayram hazırlığı başladığı zaman inanılmaz bir bekleyiş havasına bürünüyordu.

Bayram arifesinde ille de bayram peksimetleri pişirilirdi. Onlar konu komşuya, yoksullara, yakınlara sunulurdu. Bazen seyrekte bir de olsa halva basarlardı. Bütün mahalle çocukları evlere vardıktan sonra yaşlıları selâmlayacaksınız, bonbon verdiler mi bir taneden fazla almayacaksınız diye tembihlenirdi. Bu, pek tabii, zor yerine getirilirdi ama hepimizin bildiği bir şeydi...

"Deden camiden geldi mi, oturup kahvaltı edeceğiz, ondan sonra da konukların gelmelerini bekleyeceğiz. Önce anan, baban ve amcan gelecek, onlardan sonra diğerleri akın edecek" derdi ninem. 90'lı yılların başında artık insanların serbestçe camiye gidebildikleri, kırk yıldır duymadıkları ezan sesini duydukları yıllarda hanelerde çok başka bir hava oluşur, sabırsızlıkla beklenen bayram neşesine bir kat daha heyecan katılırdı. Aile, üyelerinden sonra konuklar gelmeye başlardı. Gelen misafir sırasına ara vermemek için evin içinde yemek hazırlanmazdı. Yemekler, dışarıda hazırlanır, evlerde yapılmış ballanmış tatlılar çoktan sırasını beklerdi. Böylece üç gün süren bayram farkında olmadan gelip geçerdi. Ancak oturduğumuz apartıman dairesine bu havayı taşımakta zorluk çektik. Belki de annemizin mahallemizin en yaşlı kadını olması ve yanında daima uzak yakın komşuları bulunmasındandı.

Bayramlar Bulgaristanda ve dünyada bütün müslümanlar için bayramdır, fakat her yerin kendisine has bir havası vardır. Sizin oralarda bazı töreler ve ananeler başkadır, yapılanlar farklıdır. Fakat bayram bereketi, zevki, tadı aynıdır. Bayramlar, hepimizin sabırsızlıkla beklediği, ebeveynlerimize olan saygımızı belirttiğimiz, af dilediğimiz, af ettiğimiz, veya hızla gelip geçen yılların hesabını verdiğimiz özel günlerdir. Eminim ki, bu bayram da evlerimize huzur ve saadet getirecek, Yüce Allahımızın hikmeti ve rahmeti kalplerimizi ısıtacaktır. Bayramınız mübarek olsun.

Dinin Zümrüt Dünyası

Dinin denizini hissettiniz mi hiç? Bu denizin kıyısında durdunuz mu? Ya derinliklerine, o dayanılmaz ve büyüleyici güzelliğiyle dinin zümrüt dünyasına hiç daldınız mı? Orada tarif edilmez bir duygu, nefesi kesen bir atmosfer vardır.

DR. ARİF ABDULLAH

Dinin denizini hissetiniz mi hiç? Bu denizin kıyısında durdunuz mu? Bu denizin ufuklarına, ötelerine doğru yüzdünüz mü? Ya derinliklerini bilir misiniz? Yoksa sadece uzaklardan mı seyreylediniz onu? Yahutta ona dair sadece bir şeyler mi duydunuz? Ya bu denize dair bir şeyler biliyor musunuz?

Bu gibi sorular ve onlara muhtemelen bedii yönden verilecek cevaplar dinin ne kadar mürekkep olduğunu, onun çağrısının ve güzelliğinin ne kadar muhteşem olduğunu gösterecektir. Her bedii tablo bizi hayatın gerçeklerine daha fazla yaklaştırır. Bizi kuşatan bu gerçeğin önünde gözlerimizi açarak bu "fenomenin" ne olduğunu bilmeyenlerin yaklaşım ve yanaşmalarını, bizim bu "deniz"le olan bağlantımızı düşünmeyi, bizi, o utopik durumdan kurtarmayı mümkün kılar. Bizler o denizin dibinde mi, kıyılarında mı geziyoruz? Yoksa onu tereddütle uzaklardan mı müşahede ediyoruz? Yahutta durmadan oynayan dalgalarıyla mı sarsılıyoruz? Kim bilir, belki de hem dibinde, hem de kıyısında; hem dalgaların üzerinde ve ufuklarda, bazen de ölü bedenler gibi kıyıda kumsala atılmış bir halde...

O dipte dolaşanlar, hiç olmazsa kendilerini öyle zannedenler var ya, orada, dinin dayanılmaz ve insanı mesteden zümrüt güzel dünyasındakiler var ya, oradaki duyguların tarifi yapılamaz, atmosferi ise nefes kesicidir. Daldığın en tehlikeli yerlerde kendini yalnızlığa mahküm edeceksin. Oradakilere: "O derinliklere nasıl indiniz?" diye bir sorsanız acaba ne cevap verirler? Yine dalgalarla dalgalananlar, kıyıda ve deniz açıklarında duranlara o güzellikleri nefesiniz kesilmiş bir halde mi anlatacaksınız, yahutta derinliklerde neler olduğunu bilmedikleri için mi suçlayacaksınız?

Son vermeden önce önemli bir şeyi de belirtirken hepimizin o ufuklar ötesinden, kıyılardan ve dalgalar üzerinden geçerek derinliklere daldığımızı, lâkin hiç birisine kapılanmadığımızı belirtelim. O nedenle ruhun ve hayatın kırılma noktalarında yaşadığımız ve hissettiğimiz deneyimleri anlatalım. Asla derinliklerin sözcüleri olup kaderimize tepeden bakıp nefret etmeyelim!

İSLÂM HUKUKUNDA SÜNNETİN YERİ

CEMAL HATİP İLAHİYATÇI

HZ. ÖMER VE PEYGAMBERİMİZİN (S.A.S.) SÜNNETİ

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de Peygamberimizin hadisleri ve sünnetine dair şüpheler yayan kimseler vardır.

Daha Muhammed (s.a.s.)'ın sağlığında bütün sahabeler onun sözlerinin ve hayat tecrübesinin İslâm hukukunun ikinci kaynağı olduğu konusunda hemfikir oldukları halde bugün dahi bunu inkâr eden bir grup insan olduğunu görüyoruz. Onlar, bazı sahabelerin kimi zamanlarda ve durumlarda söylediği bazı sözlere dayanarak Peygamberimizin kendi sahabelerinin dahi hadisleri ve sünnet kaydetmelerini yasaklıyor, hattâ bunları yapanları cezalandırıyorlarmış. Bu hususta adı geçen kişi Hz. Ömer İbni Hattab (r.a.)dır ki, onun hayatından Peygamber efendimizin sünnetine dair onun münasebetini belirten örnekler vereceğim.

"Kur'ânı Kerimi öğrendiğiniz gibi sünnet ve mirası da öğreniniz, zira onlarsız hiç bir zaman muvaffak olamayacaksınız..."

Herşeyden önce Peygamber efendimizin hadislerinin nakledilmesini yasakladığına dair ondan bahsedilen anlatılanların aksine olarak o ve bütün diğer sahabeler Peygamberimizn (s.a.s.) sözlerine ve hayat deneyimine büyük önem vermiştir. Bunu, onun hayatının her safhasında görmekteyiz. Bir defasında "Hacerü-l esvedi" öperken: "Senin sadece bir taş olduğunu ve ne bir iyilik ve ne de bir kötülük yapamayacağını bildiğim halde Rasulüllahın seni öptüğünü görmemiş olsaydım, seni hiç bir zaman öpmezdim" demiştir. (Buhari).

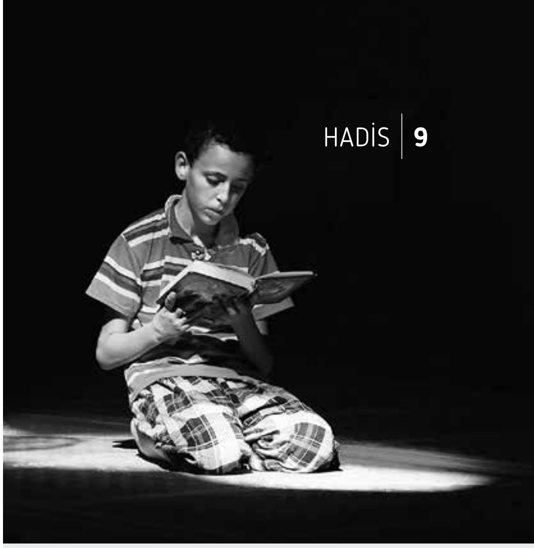

"

Gün gelecek, insanlar size Kurândaki anlaşılmayan (müteşabih) ayetlerden dolayı itiraz edeceklerdir. O zaman kendilerine Peygamberimiz sünnetiyle cevap veriniz ve biliniz ki, içinizden sünneti en iyi bilenler Allah Tealânın Kitabını en iyi bilenlerdir".

Bir başka defasında o bir grup müslümana şunları söylemiştir: "Gün gelecek, insanlar size Kurandaki anlaşılmayan (müteşabih) ayetlerden dolayı itiraz edeceklerdir. O zaman kendilerine Peygamberimiz(s.a.s.)in sünnetiyle cevap veriniz ve biliniz ki, içinizden sünneti en iyi bilenler Allah Tealânın Kitabını en iyi bilenlerdir." (Darimi). Sünneti öğrenmenin önemine dikkati çekerken de o: "Kuranı Kerimi öğrendiğiniz gibi sünneti ve mirası da öğreniniz!" Zira onlarsız hiç bir zaman muvaffak olamayacaksınız!" demiştir. (İbn Ebi Şeybe Musanef).

Hz. Ömer (r.a.) kadınının sık sık evden çıkmasını tasvip etmediği halde o, namazlarını camide cemaatla kılmakta ısrar edermiş. Bu olay da aralarında tartışmalara yol açarmış. Bir gün eşinin evde namaz kılmasını tercih ettiğini bildiği için o kendisine: "Sen, benim neyi sevdiğimi biliyorsun!" demiş. O zaman hanımı ona: "Allaha yemin ederim ki, bana yasak etmediğin müddetçe namazlarımı camide kılmaya devam edeceğim!" demiş. O zaman Hz. Ömer camide namaz kılmasına izin vermiş, zira Muhammed (s.a.s.)in şöyle buyurmuştur: "Eğer içinizden birisinin eşi camiye gitmek için sizlerden izin isterse, ona bunu yasaklamasın..."

HZ. ÖMER RASULÜLLAHIN YAPTIKLARINI DEĞİŞTİREBİLİR MİYDİ?

Hattabı'ın oğlu İbni Ömer'den bahsedilirken babasının bir konu üzerinde fikir yorarken daima Allahın Kitabına başvurduğu; ondan sonra da Muhammed (s.a.s.) hayat deneyimine, yani sünnete dayandığının ve eğer aradığı sorunun cevabını onlarda da bulamazda Ebu Bekir (r.a) in bu gibi durumlarda nasıl hareket ettiğine baktığını anlatırdı. Ve eğer onun hareketlerinde de bir çözüm bulamazsa o zaman Peygamberimiz (s.a.s.) sahabelerinin öğrencilerini toplar, onlarla istişare edermiş. Aradıkları sorunun çözümünü böyle bulurlarmış. Onun bu deneyimini Ebu Davut'tan bize kadar gelen bir rivayetten anlıyoruz: "Bir gün Hz. Ömer insanların önüne geçerek: "Allah adına sizlerden bir sorum var. Aranızdan her hangi biriniz kadınının çocuk düşürmesine sebep olan birisi hakkında Peygamberimizin sünnetine dair bir bildiği var mı?" O zaman Hamle ibn Malik kalkarak: "Kadınlarımdan birisi diğerine çadırdaki ağaç sırıklarından biriyle vurdu. O zaman vurulan kadın çocuğunu düşürdü. Rasulüllahın yanına vardık ve ona bu konuyla ilgili sorular sorduk. O da çocuk düşürmeye neden olan kadının bir köleyi azat etmesi gerektiğini söyledi. Bunu duyduğu zaman Hz. Ömer: "Bunu duymasaydım başka türlü ceza keserdim!" demiş.

Bu ve daha birçok örnekler Hz. Ömerin Peygamberimizin sünnetine olan münasebetini gösteren açık seçik delillerdir, onlardan bütün ömrü boyunca kendisinin Kuranın ve sünnetin buyrukları uyarınca faaliyet gösterdiği anlaşılıyor. Hattâ Allahın elçisinden arda kalan anılardan en küçük ayrıntıları dahi ihmal etmemiştir. Bir gün Abbasın evi yanından geçerken çatıdan damlayan su üzerine sıçramış. Kızmış ve oluğun hemencecik oradan indirilmesini emretmiş. Oluk indirilmiş. Fakat Abbas evine döndüğü ve olanları gördüğü zaman, onun yanına vararak: "Bu oluk oraya Peygamberimiz tarafından konulmuştu. O sebepten ona dokunmuyordum" demiş. Hz. Ömer (r.a.) bunu duyunca çok üzülmüş ve: "Şimdi oraya gidecek, omuzlarıma basacak ve oluğu yerine yerleştirmedikçe inmeyeceksin. Ömer kim oluyor da Rasulüllahın yaptıklarını değiştirecek?" demiştir.

BAYRAM SEVİNCİ

Bayram'dan önceki geceye bayram gecesi denir. Bu hususta Peygamberimiz (s.a.v.) hadis-i şeriflerinde buyuruldu ki:

"Ramazan ve Kurban bayramının gecelerini ihya eden kimsenin kalbi, kalblerin öldüğü gün ölmez." (İbni Mace, Taberani).

İbni Asakir'de de *"Bayram gecelerinde yapılan dua geri çevrilmez."* diye rivayet edilir.

Bayram günlerine gelince, o günler, ibadet ve sevinç günleridir. Sevinç günleri oldukları için de, o günlerde erken kalkmak, gusletmek, misvak kullanmak, güzel koku sürünmek, yeni ve temiz elbise giymek, sevindiğini belli etmek, karşılaştığı müminlere güler yüzle selam vermek, fakirlere çok sadaka vermek, insanlara yardım etmek, dargınları barıştırmak, akrabayı, din kardeşlerini ziyaret etmek, onlara hediye götürmek Hazreti Peygamberimizin sünnetlerindendir.

Ve bu sevincin açıkça gösterilmesine vesile olacak meşru oyun ve eğlencelere de müsaade edilmiştir. Bu hususta Sahihi Müslim'de Hazret-i Âişe'den şöyle rivayet edilir:

"Bir grup Habeşli, bir bayram günü mızrak ve kalkanlarıyla gösteriler yaparken rakseder gibi oynuyorlardı. Peygamber Aleyhissalâtü Vesselam beni çağırdı. Başımı onun omuzuna dayadım. Bu vaziyette onların harp oyununa bakmaya başladık. Ta onlara bakmaktan ilk vaz geçen ben oluncaya kadar." (Muslim).

Ancak bayramdaki sevincin gaflete dönüşecek kadar taşkınlığa varmaması lâzımdır. Unutmamalı ki, bayramlar aynı zamanda ömürden bir yılın daha geçip gittiğini, kabir alemine doğru bir adım daha yaklaşıldığını hatırlatan vesilelerden biridir.

Çocuğun en temel öğrenim aracı oyundur. Özellikle okul öncesi yaştaki çocuklara oyunla öğretmek kalıcı bir yoldur.

ÇOCUĞUN MANEVİ EĞİTİMİ

BANU YAŞAR PSİKOLOG

Çocuğa manevi değerlerin ve dinî bilgilerin nasıl, ne zaman ve kim tarafından verileceği oldukça önemlidir. Gelecek nesillerin dinini bilen, ahlaki değerlere sahip bireyler olarak yetişmesi, tüm anne babaların en kadim duasıdır. Rabbini tanıyan, onunla iletişimi iyi olan, etrafındaki olaylara kader okuması ile bakabilen bir çocuk yetiştirebilmek, onun ahireti kadar bu dünyada da mutlu bir insan olmasına vesiledir. Çocuğun manevi eğitimi anne karnında başlar. Bu sürece evlilik kararı önemli bir şekilde etki eder. Bir eş seçildiğinde, onun dünya algısı ve manevi değerlere olan bağlılığı, yetiştireceği çocuklara da doğrudan tesir edecektir.

> *Rabbini tanıyan, onunla iletişimi iyi olan, etrafındaki olaylara kader okuması ile bakabilen bir çocuk yetiştirebilmek, onun ahireti kadar bu dünyada da mutlu bir insan olmasına vesiledir.*

PEKİ, ÇOCUKLARA MANEVİ EĞİTİM VE DİNÎ DEĞERLER NASIL VERİLMELİDİR?

Yaz Küran Kursları dinimizle münasebeti doal bir şekilde kurabilmeleri için bir fırsattır. Psikolojide, kişilik oluşumunda ilk altı yılın önemi çok büyüktür. Bu yıllarda kazanılan tutum ve davranışlar, şahit olunan olaylar ve duygular ileriki yıllara oranla daha kalıcı olmaktadır. Bu yaşlarda çocuk, çevresinde olup bitenleri izler ve kaydeder. Yıllar içerisinde karşısına çıkan olaylara verdiği tepkilerde bu ilk kayıtların izleri vardır. Bu sebeple özellikle okul öncesinde çocuğun ev ortamında gördüğü şeyler daha kalıcı duygular bırakmaktadır.

Evdeki yaşanmışlık, çocuk için ilk temel kayıtları oluşturur. Çocuğun zihninde bu konuda olumlu izler, olumlu duygular bırakmak belki de dinî eğitimin en temel noktalarından biridir. İbadetlere yönelik zihninde olumlu izler oluşan bir çocuk, büyüdükçe dinî bilgilerle bu duygularını süsleme gayretine girecektir. Öncelikle çocuklarımız için doğru örnekler olmalıyız. İnsan yaşadığını aktarabilir ve ancak gerçekten yaşayan birinden daha kolay öğrenir. Özellikle küçük yaşlarda çocuklar, nasihatle ve sözel bilgiyle öğrenmezler. Gördüklerini kopya ederler. Anne babanın evde namaz kılması, dua etmesi, Kur'an okumasını gören bir çocuğun zihninde olumlu izler kalacaktır. O da anne babasını taklit edecek, namaz kılarken yanına sokulacak, benzeri hareketleri yapmaya çalışacaktır.

Bu süreçte Peygamberimiz gibi sabırlı ve güler yüzlü olmak bize ve yaptığımız ibadete dair duygularını pekiştirecektir. Kızmak, namaz kılan kişinin yanından çocuğu uzaklaştırmak, önünden geçti diye azarlamak, ne yazık ki namaza karşı çocukta olumsuz duygular oluşturabilir. Anne babanın ibadetlerini yaparken güler yüzlü ve mutlu olmaları, oruçla ilgili memnuniyetlerini hissettirmeleri çocuk için güzel örnekler oluşturur. Oruç tutarken sürekli açlık ve susuzluktan şikayetçi olmak, çocuğa orucun sıkıntılı ve eziyetli bir ibadet olduğu duygusunu verir. Çocuk Rabbinin neden böyle bir ibadeti emrettiğini anlamakta zorlanır. Olumsuz duygular yerleşebilir.

HEDEF DİNÎ BİLGİLERİ YÜKLEMEK OLMAMALIDIR

Küçük yaşlarda sadece bilgi yüklemesi yapmak, bu konuda zorlama ve tehdit-

lerde bulunmak çocuğun özellikle ileride ibadetlerine karşı isteksiz olmasına yol açabilir. Çocuğun en temel öğrenim aracı oyundur. Özellikle okul öncesi yaştaki çocuklara oyunla öğretmek kalıcı bir yoldur. Saatlerce anlatılsa bile tesiri yoktur. Çünkü üç cümleden sonra çocuk alıcılarını kapatır ve sağlıklı bir şekilde dinlemez. Zamanla bağışıklık kazanır, anne baba söylenir ve çocuk için bu söylenmeler bir alışkanlık hâlini alabilir.

Bu konuda örneğimiz Peygamberimiz (s.a.s.) olmalıdır. Peygamber Efendimiz çocukları oynamaya, eğlenmeye teşvik etmesinin yanı sıra kendisi de bizzat çocuklarla oynamış, torunlarını omuzlarına ve sırtına bindirerek oyunun çocuk için anlamını davranışlarıyla göstermiştir. Çocuklarda on iki yaşına kadar somut düşünce hâkimdir Soyut kavramları anlama ancak ergenliğin başlarında mümkün olmaktadır. Bu sebeple ergenliğe kadar çocuğun zihninde ibadetlere ve manevi değerlere dair olumlu duygular bırakmak, ibadetleri birlikte yapmaya teşvik etmek, pratikler yapmak, onlara doğru örnekler olmaya çalışmak temel hedef olmalıdır.

Manevi değerlerin çocuğa öğretilmesinde anne baba birlikte hareket etmelidir Özellikle babanın çocuğun manevi eğitiminde etkisi ve sorumluluğu büyüktür. Baba çocuğun hayatında ilk otoritedir. Babanın yaklaşımı, desteği, sevgisi ve teşviki çocuğun ilk otoriteyle sağlıklı bir ilişki kurmasını sağlar. Sonrasında Rabbiyle ilişkisinde onun emirlerine uymak konusunda zorlanmaz, ibadetleri konusunda daha istekli davranır. Ramazan ve manevi değerlerin öğretilmesi Dinî ve manevi değerlerin öğretilmesinde ramazan gibi fırsatlar kesinlikle kaçırılmamalıdır. Bu ay ibadetlerin bizzat somutlaştığı, çocuklar tarafından gözlemlenebileceği bir süreçtir. Sahur, iftar vakitleri, mukabeleler ve evdeki tatlı telaş, çocuklar için yılın diğer dönemlerinden oldukça farklıdır. İftar için davet edilen misafirler, sahurlar, birlikte gidilen teravih namazları ve bayram hazırlıkları çocuğun zihninde kalıcı izler bırakır.

İnsan her yaşta büyümeye ve öğrenmeye çalışmaktadır. Çocuklarımıza bir şeyler öğretmeye çabalarken aslında biz de tazelenip, yenileniyoruz. ۞

İNSAN DÜNYAYA EMANET

"Ey insanlar! Allah'ın (kıyamet ve dirilişle ilgili) vaadi mutlaka gerçekleşecektir, öyleyse sakın dünya hayatı sizi aldatmasın." (Fatır, 35/5)

PROF. DR. İBRAHİM KARSLI

İnsanı bu dünyaya bağlayan güçlü arzu ve güdüler vardır. Bunlar, ifade yerinde ise insan tabiatına nakşedilmiştir. Onun bütün hayatını bunlar şekillendirir. Gücü ve sağlığı yerinde olduğu müddetçe, insan bu duygu ve dürtülerin peşinden koşar durur.

İnsanın hayatını, neslini devam ettirme arzusu, zararlardan kendini koruma gayreti, açlık, susuzluk ve cinsellik bu dürtülerden bazılarıdır. Yine dünya malına ve metaına sahip olma, kendini ispatlama, gösteriş ve şöhret, başkalarını etkileme, onları yönetme, başarı ve üstünlük elde etme, saygınlık ve takdir görme güdüleri de diğer bazısıdır.

İnsanlarda bu duygu ve dürtüler, farklı şekillerde tezahür eder. Mesela kimi insanın gayesi servettir; malmülk kazanmak onun en büyük davasıdır. Kimisinin gayesi, şandır, şöhrettir; ömrünü bu uğurda tüketir. Kimisinin de makamdır, mevkidir; bunlara ulaşmak onun en büyük ihtirasıdır. Kimisinin gayesi de, eş ve çocuktur; bunların ötesinde bir hayali ve ideali yoktur. Bazen de bir insanda bu dürtülerden bir kaçı beraber bulunur.

Eğer insandaki bu dürtü ve duygular, gayelerin gayesi haline gelirse, Rabbine karşı olan kulluk görevinin önünde en büyük engeli oluştururlar. Nitekim Kur'an bu durumu, insanın kendi arzu ve isteklerini tanrılaştırması şeklinde ifade eder. Bu, insanın düşüşe geçmesi ve alçalması demektir. Ancak insan, Allah rızasını kazanma yolunda bunları bir araç olarak kullanırsa, bu durumda da yücelir ve yükselir.

Kur'an, nefsani arzu ve heveslerine mağlup olan toplulukların durumlarını Hz. Peygambere hitaben şöyle anlatır: "Bırak onları, yesin içsinler, zevklerini yaşasınlar, arzu ve emelleri kendilerini oyalayadursun. Yakında bilecekler!" (Hicr, 15/3).

İnsanoğlu, çoğunlukla geçmiş topluluklardan ibret almaz. Oysa ilk insandan itibaren, kendisi gibi milyarlarca insan bu toprakları yurt edinmişti. Onlar da doymak bilmeyen bir hırs ve tamahla dünyaya bağlanmışlardı. Ama sonunda dünya değirmeni onları da öğütmüştü. Toprak olup gitmekten kurtulamamışlardı.

Kur'an, geçmiş milletlerden bahseder. Onlar da medeniyetler inşa etmişlerdi. Kayaları oymuş, oralarda muhkem sığınaklar ve barınaklar yapmışlardı. (Şuara, 26/26). Böylece hayatlarını sağlama aldıklarını düşünmüşlerdi. Heyhat! Hepsi boşuna idi. Çünkü topraktan gelmişlerdi, sonunda yine toprak olup gitmekten kurtulamamışlardı.

Dünya âdeta bir imtihan salonuydu. Asırlar boyunca imtihan olmak için bu salondan niceleri geldi, geçti. Kimi kazandı, kimi kaybetti. Şimdi nöbet sırası bizdedir. Dünya bize emanet, biz de dünyaya emanet edilmişiz. Allah'tan geldik, yine O'na döneceğiz. ۞

YARATILIŞ HARİKASI:

ERKEN UYARI SİSTEMİ

DR. BETÜL İNAL

> *Tefekkür ederek bakınca eşyaya, soruları çoğaltmak mümkün… Bütün bu işleri yürüten, sınırsız bir ilmin, Yüce bir Kudretin varlığını kabul etmeyenlerin; zigotun ya da rahmin veya herhangi bir atomun kendilerinden çok daha akıllı olduğunu kabul etmeleri gerekir.*

İnsanın tohumu olan zigot, rahme tutunurken, yumurtalıktan yumurtayı bırakan hücreler, onun sağlıklı bir şekilde rahme yerleşmesini sağlayan bir hormonu salgılar. Ayrıca beyne bir sinyal gönderilerek yumurtalıktan yeni yumurta çıkışı durdurulur. Zira ilkah olduğunda ve hâmilelik oluştuğunda, artık yeni yumurta çıkışına ihtiyaç yoktur.

Bu durdurma gerçekleşmeseydi, her ay yumurtalıktan yeni yumurta atılmaya devam edecekti. Bu takdirde bu hücrelerin de döllenme ihtimâli gündeme gelecek, yeni zigotlar oluşacak ve rahme doğru yola çıkacaktı. Rahme geldiğinde ise, bir önceki ay rahme tutunan zigot orada birtakım faaliyetleri başlatmış ve rahim, hâmilelik moduna girmiş olduğundan yeni zigotu bağrına basamayacaktı. Vücut dışına atılmak zorunda kalan zigot, rahmin yapısını bozacağından, bir önceki hâmilelik de tehlikeye girecekti.

Zigot rahimdeyken, yumurtalıktan çıkışı durdurulmayan yumurta döllenmeseydi, bu sefer de bu yapı, vücut dışına atılırken rahmin iç tabakası da dökülerek yenilenme sürecine girecek ve içine gömülmeye çalışan mevcut zigotun hayatı da sona erecekti.

Fakat buna hiçbir şekilde fırsat verilmemiş ve vücudun herhangi bir yerinde meydana gelen hadiseden, ilgili bütün birimler haberdar edilmiştir. Âdeta vücut içinde sürekli bir posta sistemi dolaşmakta ve gelişmiş bir bilgi işlem merkezinden daha üstün seviyede yapılanmış iletişim ağıyla işler, tek elden yürütülmektedir.

EN GÜZEL HAZIRLIK

Zigotunki de bir misafirliktir; tek bir hücreyle başlar ve sonunda trilyonlara ulaşır. Bu misafirlik başlayınca, beyin, bütün vücut sistemini bundan haberdar eder. "40 hafta sürecek bir misafirlik olacak; en güzel bir şekilde hazırlanın!" diye her yere emir gönderir.

Bütün sistem, misafiri başından savmak için değil, memnun etmek için hazırlanır ve misafir geldiğinde de ona sımsıkı sarılarak gitmemesi için elinden geleni yapar. En rahat, en sağlam, en güvenli mekâna onu yerleştirerek ikramları saniyesine varana kadar gönderir, atık maddeleri de anında kendisinden uzaklaştırır. Ortam, dâima en uygun sıcaklıkta tutulur, havalandırma ve filtrasyon mükemmel işler. Herhangi bir tehlikeye karşı muhafızlar, hastalıkla mücadele ekipleri, ilâçlar vs. her türlü malzeme ve ekip, kapıda hazır bekletilir. Ne bir yorgunluk, ne bıkkınlık, ne başa kakma, ne teşekkür bekleme, hiçbiri yoktur. Sessiz-sedasız, tevâzuyla yürütülür işler.

Zigot, bütün bunları nasıl sağlamaktadır? En zengin ve uzun süreli besin kaynağını nasıl tespit etmektedir? O kaynaktan hangi yolla istifade etmekte, ortamın şartlarını nasıl ayarlamakta,

korunmayı nasıl sağlamaktadır? İnsanın inşâ sürecini nasıl ve hangi yollarla aksamadan gerçekleştirmektedir?

ZIGOT KAÇ KERE İNSAN İNŞA EDER?

Zigot, daha önceden kaç kere insan inşâ etmiştir? Elinde plân, proje, taslak var mıdır? İnsanın gözünün üstüne kaş, omzunun üstüne baş, göğüs kafesine ciğer ve kalp koyacağını, gövdesine iki bacak takacağını nereden bilir? Misafirliğini geçireceği yerin rahim olduğunu, onun da hazırlanması için zamana ihtiyacı olduğunu, ona kim öğretmiştir? Bu süreyi rahme vermek için yolda 4-5 gün nasıl oyalanır? Bu zaman zarfında, vakti boşa geçirmeden rahimle kucaklaşmak için hangi hazırlıkları tamamlaması gerektiğini nereden bilir ve bunları nasıl gerçekleştirir? Aynı şekilde rahim de bu misafirliğin 40 hafta süreceğini, gelenin nasıl birisi olduğunu, nelere ihtiyaç duyduğunu, nelerden rahatsız olup hoşlanmadığını, kendisine tanınan bu 4-5 günlük zamanda mı öğrenmiştir? Hem de yerleşmeden beslenmeye, temizlikten güvenliğe kadar...

ATOMLARDAKİ İRADEYİ TEFEKKÜR ETMEK

Tefekkür ederek bakınca eşyaya, soruları çoğaltmak mümkün... Bütün bu işleri yürüten, sınırsız bir ilmin, Yüce bir Kudretin varlığını kabul etmeyenlerin; zigotun ya da rahmin veya herhangi bir atomun kendilerinden çok daha akıllı olduğunu kabul etmeleri gerekir. Şu farkla ki, şuursuz atomlar, kendilerine yüklenen sorumluluğu hiç itirazsız yerine getirdiklerinden, mesâîleri de kâinat infilâk edince bitecek!.. Ancak kendisine akıl ve irâde verilen, yerlerin ve göklerin çekindiği "emânet i" bu şekilde yüklenen insanoğlunun mesâîsi, bu infilaktan sonra "yaptıklarının" ve "emredildiği hâlde yapmadıklarının" hesabını vermek şeklinde olacak...

O dehşetli gün gelmeden, Rabbimiz hepimizi gafletten uyandırsın! "Şuuru, aklı yok!" diyerek belki de bazen küçümsediğimiz mahlûkâtın şu ibretli hâllerinden hisse alabilmeyi hepimize nasip eylesin. Kalplerimize Yüce Kudretine îman ve emirlerine itaat şuuru vererek bizleri kendisine kullukla şereflendirsin ve büyük infilaktan sonra da hesabımızı kolay kılsın inşâallâh. Âmin. ۞

DİN VE DİNİN İÇERİĞİ

İnsan ve onun Yaratıcısı diğer insanlar ve varlıklar arasındaki ilişkileri belirleyen kurallar topluluğuna "din" denilir ki, bunlar insan hayatının yönünü ve onun çevresine karşı münasebetini belirlerler. "Din" olayı insanın yaratılışından bugüne kadar tarihin her safhasında var olmuştur.

"Din" sözü, Arapça kökenli bir söz olup "adet, anane, ceza, mükâfat, tabi olma, itaat, bilânço, hakimiyet ve zafer, hükmetmek ve sahiplik, karar ve ferman, kabul edilmiş ibadet, halk ve şeriat anlamlarını da içerir". Bütün Batı dillerinde "din" karşılığı olarak kullanılan "religion" sözü Lâtinceden gelmekte ve "herşeyi vazife, borç olarak kabul etme, okuma, ve bir şeyi tekrar tekrar yapmak" anlamında kullanılır.

Bundan başka o, insanların Yaratıcısı olan Allah ile aralarındaki bağlantıyı da bildirir. "Religion" sözünün bu iki anlamı göz önüne alındığı zaman, "din" kavramının iki temel özelliğini bildirdiği görülür, yani insanların Allah ile olan bağlarını ve bazı hal ve hareketleri, yani ibadetlerini içerir.

Kur'ânı Kerimde "din" sözü 92 yerde geçmektedir. Orada bu kelime "yönetim, yönetilmek, tâbi olmak, hakimiyet, tanrılaştırmak, tek Allahlık, İslâm, şeriat, hudüt, anane, ceza, bilânço, halk anlamlarında kullanılmıştır.

Günümüz Batılı bilginler dine çok ve çeşitli tarifler vermişlerdir ki, bunların büyük bir kısmı şu beş unsurdan birini veya diğerini ön plana almaktadır: Düşünce, duygu, ibadet ve sosyal yönler ki, kişisel deneyim hariç bunlar şöyle açıklanabilirler:

Düşünce faktörü aklen çok yüce bir gücün ve kuvvetin insan tarafından varlığının kabul edilmesidir. "İlâhi" ve daha geniş bir ifade olarak kutsiyet bütün dinlerin temelinde varolan bir unsurdur.

Duygusal faktör: Kulların bu yüce güç ve kuvvete bağlılığını düşünce olarak kabul etmek demektir.

İbadet faktörü: Düşünce olarak kabul görmüş Yüce Güç ve kuvvete karşı bazı hareketlerin yapılması sorumluluğu olup O'na kalben bağlılığı bildirir. İbadet ve ibadetler esnasında gerekli şeyleri içeren hareketler buna dahildir.

Sosyal faktör: İnsanların teşkil ettikleri sosyal bir grup olup ibadeti karakterize eden aynı duygu, düşünce ve hareketleri paylaşanları bildirir. ۞

Çocuklarda Özgüven Eksikliği

Özgüven sahibi bir çocuk, ne istediğini bilen, kendiyle barışık, her hâliyle kendini seven bir birey olarak yetişecektir. İlerdeki yaşamında hemen pes etmeyecek, daha hoşgörülü olacak, kendisine ve çevresine daha fazla değer verecektir.

BETÜL BALTACI PSİKOLOG

Günümüzde ebeveynleri en çok meşgul eden konulardan biri hiç şüphesiz ki çocuklardaki özgüven eksikliğidir. Özellikle çocuklarda özgüven eksikliği hisseden anne ve babaları en çok huzursuz eden özgüven eksikliğinin beraberinde getirdiği olumsuz davranışlardır Aşırı çekingenlik, sosyal ortamlardan kaçınma, tanımadıkları ortamlarda geri planda kalma, okula gitmek istememe gibi. Bu durum çocuğun ve ergenin hem özel hayatını hem de okul hayatını olumsuz yönde etkilemektedir. Çocuklarımızda özgüven eksikliğinin olup olmadığını anlamak, bunu azaltabilmek hatta tamamen ortadan kaldırabilmek için, özgüvenin ne olduğunu anlamakta fayda vardır.

Özgüven içgüdüsel temel bir gereklilikṫir. Aslında kendimizi ne kadar değerli bulduğumuzun da bir göstergesidir. Özgüveni yerinde bir birey, çoğu zaman kendisiyle daha barışık, daha başarılı, bu nedenle daha huzurlu ve buna bağlı olarak da çevresine çok daha yumuşak ve hoşgörülü olabilir. Kısacası özgüven sağlıklı ve başarılı bir hayat için insanın sahip olması gereken en önemli özelliklerden biridir.

Özgüven eksikliği durumunda çocuk kendisini başarısız ve mutsuz hisseder. Bu durum kendisine verdiği değeri düşürmekle birlikte çocukta sürekli bir kaygı ve kendini yetersiz hissetme duygusuna neden olmaktadır. Özgüven duygusu 0-6 yaşlarında kazanılır ve bize hayatımızın sonuna kadar eşlik eder.

PEKİ, BİR ÇOCUĞUN ÖZGÜVENE SAHİP OLDUĞU NASIL ANLAŞILIR?

Konuşurken göz teması kurması, kendinden emin bir tavır sergilemesi, yaşıtlarını ikna etme kabiliyeti, sürekli sizin koruyuculuğunuza ihtiyaç hissetmemesi, her zaman doğruyu söylemesi (sizin ona kızma ihtimalinizi bilmesine rağmen), hatalarını kabul etmesi, kendi doğrularından emin olması, markaya önem vermemesi, verdiği kararların arkasında olması (siz karşı olsanız bile), sorumluluk sahibi olması, alıngan bir yapıya sahip olmaması, başarıya sevinmesi, hayal kırıklığından sonra tekrar hızlı motive olabilmesi, aceleci olmayıp, tam tersi sabırlı olabilmesi, zorluk karşısında pes etmemesi.

ÇOCUKLARDA ÖZGÜVEN EKSİKLİĞİ NASIL ANLAŞILIR?

Göz temasından kaçınması, sıkça özür dilemesi, sosyal ortamlardan uzak durması, rekabetten kaçınması, sorumluluk alamaması, eleştirilmekten korkması ve bu duruma düşmemek için çaba göstermesi (okulda etkinliklerden geri kalmak, şiir okumaktan, sunum yapmaktan vb. kaçınmak gibi...), aşırı alınganlık göstermesi, sürekli başkalarını suçlaması, kendine ait fikri olmaması, başkalarına göre hareket etmesi.

ÖZGÜVEN NASIL KAZANDIRILMALI?

Çocuğunuzun olumlu yanlarını keşfedin! Bakış açımızı biraz değiştirerek, çocuklarımızın güzel ve başarılı davranışlarını görüp, takdir ederek onların özgüven kazanmasına destek olabiliriz. Beğendiğiniz davranışlarını çocuğunuza söyleyin! Her ne kadar çocuğumuzun davranışlarını takdir etsek de bunu çoğu kez açıkça söylemeyi unutuyor ya da söylemeye gerek duymuyoruz. Bunun çocuğumuzun özgüveni için ne kadar önemli olduğunu hatırlayıp, kendisine takdirimizi söylemeyi de ihmal etmeyelim.

DAVRANIŞLARINI GÖZ ÖNÜNE ALMADAN, ÇOCUĞUNUZA KENDİSİNİN DEĞERLİ OLDUĞU DUYGUSUNU HISSETTİRİN!

Bu çok önemlidir. Eğer çocuğunuz davranışları hesaba katılmadan kendisine değer verildiğini anlarsa daha özgür ve kendine güvenen biri olarak gelişmeye devam eder. Eğer çocuk, sadece anne babasının beklentilerini yerine getirdiğinde sevildiği duygusuna kapılırsa, bu beklentileri görünürde karşılasa bile içten içe yalnız ve sevilmeyen bir çocuk olduğunu düşünecektir.

ÇOCUĞUNUZUN SADECE DAVRANIŞINI ELEŞTİRİN!

Bazı davranışlarını beğenmiyorsanız bunların hangi davranışlar olduğunu çocuğunuza açıkça belirtin ama çocuğunuzu tamamen eleştirmeyin ve ona olan sevginizin azalmadığını hissettirin.

BEĞENMEDİĞİNİZ DAVRANIŞINI TEKRAR NASIL TELAFİ EDECEĞİNİ ÇOCUĞUNUZA ANLATIN!

Çocuğunuzun yanlış davranışını ve bu davranışı nasıl telafi etmesi gerektiğini ona açıkça ve normal bir ses tonu ile anlatın. Mümkün olduğunca ona süre verin ve bu sürede görevini yerine getirmesini söyleyin. Görevini tamamladıktan sonra takdir etmeyi unutmayın.

BAZI HATALARA GÖZ YUMABİLİN!

Çoğu zaman anne babalar zor karakterli çocuklarıyla yaşadıkları kısır döngüden bir türlü çıkamazlar. Sürekli yasaklar, uyarılar ve cezalar durumu daha da zorlaştırabilir. Çocuklarınızın bazı hatalarına göz yumduğunuzda her iki taraf da biraz sakinleşme imkânı bulacaktır.

YETENEKLERİNİ DESTEKLEYİN!

Yeteneklerinin farkında olan bir çocuğun kendine olan güveni daha fazladır. Anne ve babaların çocuklarının yeteneklerini bilmesi ve bu yetenekleri geliştirmek için onlara destek olmaları çok önemlidir.

Özgüven sahibi bir çocuk, ne istediğini bilen, kendiyle barışık, her hâliyle kendini seven bir birey olarak yetişecektir. İlerdeki yaşamında hemen pes etmeyecek, daha hoşgörülü olacak, kendisine ve çevresine daha fazla değer verecektir. ۞

CEMAL HATİP İLAHİYATÇI

Soru: Okuyucusunun ekranında veya belleğinde Kurandan ayetler ve başka dini içerikli yazılar olan telefon veya elektronik cihazlarla hamama veya tuvalete girmek caiz mi?

Cevap: Günümüz dünyasında yeni teknolojilerle birlikte İslâm anlayışında yeni sorunlar da ortaya çıkmıştır.

Son zamanlarda en çok sorulan sorular elektronik okuyucu ve cep telefonlarının kullanılışıyla ilgili sorulan sorulardır. Üzererinde kitaplar, Arapça dini yazılar, Kur'ânı Kerimden ayetler veya Allah Tealânın Kutsal isimleri yazılı eşyalar da buna dahildir.

Günümüz, bilginleri bütün bu soruların cevaplarını genelleştirip İslâm hukukunun erken çağlarında elde ettikleri deneyimlerle bir bağlantı yapmaktadırlar. Yukarıda sorulan soruların genelleştirilmiş cevabı şöyledir: Müslüman alimlerinin büyük çoğunluğunun görüşü bu eylemlerin, yani üzerinde Allah Teâlânın adı yazılı veya Kur'ânı Kerimden ayetler bulunan şeylerle hamama ve tuvalete girilmesinin mekruh oluşudur. Onlar, üzerinde Allah Tealânın adı ve şehadet sözleri yazılı olan dirhem ve dinarları (eski gümüş ve altın paraları) örnek göstererek bu karara varmışlardır. Bu bilginlerden bazıları üzerlerinde dini yazılar bulunan bu eşyaların bir kese veya cep içinde, veya bir şeyde sarılı bir halde bulundukları zaman bir problem olmadığı fikrindedirler.

İbn Kudame'nin "el-Mugni" (Zengin eden) adlı kitabında şöyle denilmektedir: "Bir kişi, üzerinde Allahın adı veya Kur'ân'dan ayetler yazılı olan bir eşya olduğu halde hamama veya tuvalete girmek istese, bu eşyayı dışarıda bırakması daha iyi olur" denilmektedir. Fakat bu eşyayı sarıp sarmalar ve elinden kaçırmamaya dikkat ederse, onunla girmesinde bir kötülük yoktur. Üzerinde Allahın adı ve başka dini ifadeler yazılı altın veya gümüş paralar, yüzükler konusundaki görüş de aynıdır. Bize kadar gelen hadislere göre İmam Ahmet şöyle demiştir: "Eğer bir yüzük üzerinde Allah Tealânın adı yazılı ise, o zaman bu yüzük avucun iç tarafına doğru çevrilir ve elde sıkıca tutularak tuvalete girilir. (Burada şart olan yüzüğün, sünnetin de gerektirdiği şekilde, sağ elde taşınmış olmasıdır). Ukrime, İshak, İbn Museyib, El-Hasen ve İbn Sirin (r.a.) gibi bilginlerin görüşü de aynıdır.

Yukarıda bwahsedilen konular üzerinde fikir yürüten bazı çağdaş bilginler şu görüşü beyan etmektedirler: "Üzerinde Allahın isimlerinden biri veya Kurandan ayetler yazılı kitap veya eşyalar cepte, çantada veya bir başka sargı içindeyse tuvalete girmeye izin vardır". ("Fetva, et-Tahara", s. 109).

Cep telefonuna müzik yerine veya Kur'ân'dan bir ayet, ezan veya ilâhinin kaydedilmesine konusuna gelince günümüz, bilginleri bunun kabul edilmediğini bildirmektedirler, zira telefonun aniden çalması kişinin müsait olduğu ve temiz bir yerde bulunduğu gibi uygunsuz bir durumda hamamda veya ayak yolunda bulunduğu zamana da rastlar. (Lecne el-fetva ed-daime)

Yine de Allah Tealâ en iyi bilendir. ۞

İstanbul'da buluşan 50'ye yakın ülkeden ilim adamları Tek Hicri Takvim için hemfikir oldular.

TÜM MÜSLÜMANLAR İÇİN TEK HİCRİ TAKVİM

Bütün Müslümanlar Ramazan ve Bayramı aynı tarihte karşılayacaklar.

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından İstanbul'da toplanan, İslam ülkeleri ve bütün dünya Müslümanları için büyük önem arz eden Uluslararası Hicri Takvim Birliği Kongresi'nden tek takvim uygulansın kararı çıktı.

Aralarında Türkiye, Suudi Arabistan, Malezya, Birleşik Arap Emirlikleri, ABD, Katar, Fas, Mısır ve Ürdün'ün de bulunduğu 50'ye yakın ülkeden ilim adamları, astronomlar ve karar merciinde bulunan yetkililerin katıldığı kongrede, üç gün boyunca takvim birliği konusu alanında uzman kişiler tarafından enine boyuna tartışıldı. Bulgaristan Cumhuriyeti Başmüftusü Dr. Mustafa Hacı'da katılımcılar arasında idi.

KARARLAR

1. Kongre, önceki kongrelerin ve fıkıh akademilerinin kararlarını teyit etmiştir. Kameri ayın başlangıcını tespitteki temel ilke, ister çıplak gözle olsun ister modern astronomik aletlere bağlı gözlemle olsun, hilalin görülmesidir. İhtilaf-ı matalia (yani hilalin farklı zamanlarda farklı yerlerde görülmesine) itibar edilmez. (Bir yerde görüldüğü zaman diğer yerlerde de görülmüş kabul edilir.)
2. Kongre, bütün dünyada uygulanması için tekli takvimi tercih etmiştir. Böylece herkesin önünde tek bir hicri takvim bulunacaktır. Bu takvim, hilalin dünyanın herhangi bir yerinde gözle veya astronomik rasat aletleriyle görülebilme imkânını ve hem klasik fakihlerin çoğunluğunca hem de günümüz fıkıh akademilerinin çoğunluğunca kabul edilen ihtilâfı matali'a itibar edilmemesi görüşünü esas almıştır. Bunların yanında bu takvim, dini metinler/naslar ile kesin astronomik kurallar arasında bir çelişki ve çatışma olmadığından astronomik ölçütler ve fıkhi kuralları beraberce göz önüne almıştır.

3. Kongre, Avrupa, Amerika ve benzeri bölgelerdeki Müslüman azınlıklardan bayramlarını, sembol günlerini ve dolayısıyla duygu ve düşüncelerini birleştirme yönünde çalışmalarını önerir. Aynı şekilde dini mercilere sahip olan Müslüman devletlere de bu takvimi incelemelerini ve güvenmelerini önerir; zira bu takvim, Müslümanların iyiliğini sağlama ve onları kötülüklerden uzaklaştırma, sembollerini ve duygularını birleştirme hedefi dışında bir amaç taşımamaktadır.

Bu takvim, Müslümanlar ama özellikle Müslüman azınlıkların karşı karşıya olduğu bazı sorunları çözme yönünde önemli katkılar sunacaktır. Bu sonuçlardan biri, oruç, bayram gibi Müslümanlar için sembol manası olan günleri birleştirmesidir. Bir diğeri ise, bunun Müslümanlar arasındaki meşru ve makul sınırları aşan tefrikayı/ayrışmayı ortadan kaldırma yönünde bir karar olmasıdır.

BİR CUMHURBAŞKANI, BİR İFTAR VE MİLLETİ BİRLEŞTİREN KİŞİ

Ramazanın ilk gününde (6 Haziran) Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev resmi iftar yemeğine ev sahibiydi.

> *Milletin Birliği, bütün toplulukların hepsinin emeli olan barış ve ilerleyiş adına gösterdikleri destek üzerine kurulur.*

Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev üçüncü defadır müslümanların kutsal Ramazan ayı münasebetiyle resmi iftar yemeğine evsahipliği ediyor. Olay, tekrar Sofyada Ulusal Tarih Müzesinin Güneşli salonunda oluyor.

Devlet başkanı konuklarını: "Milletin birliği, bütün toplulukların hepsinin emeli olan barış ve ilerleyiş adına gösterdikleri destek üzerine kurulur" sözleriyle karşıladı.

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı kendi tarafından: "Bu akşam biz bütün Bulgar vatandaşlarının birleşmiş olması gibi samimi bir örneğe katılma imtiyazının şahidiyiz ki, vatan sevgisinin yerleşip tutunmasının en doğru yolu da budur" diyerek bu güzel ananeden dolayı evsahibine teşekkürlerini beyanla başlayan ananenin devam edeceğini ümidini belirtti.

Buraya kadar olup bitenler demokratik bir ülke için gayet normal sayılır. Anayasa uyarınca cumhurbaşkanı bir milleti birleştiren kişidir ve iftarlarda İsa'nın Doğumu ve Hanuka yortuları gibi bunun bir tür ifadesidir. Bulgar basınının kıdemli kaleminin dediği gibi "Evet ama hayır!". Plevneliev, henüz yeni yerleşen demokrarik Cumhuriyetimizin ilk devlet önderi olarak kendisinde (müslümanları temsil eden en yüksek dini kurum olan Başmüftülüğün kapısını açma cesaretini buldu. Yine böyle o, her yıl barış, iyi komşuluk ve insanseverlik adına milletin öndegelenlerini bir araya toplayan iftar ananesini bir devlet işi haline dönüştürdü.

Bulgaristanda 1,5 milyon müslüman yaşıyor. Sözüm ona halkın seçtiği kimseler onların varlığını ancak seçim sırasında hatırlıyor. Müslüman azınlığın sivil insanın bir kısmını teşkil ettiğini açık ve seçik bir şekilde gösteren eylemler gayet seyrekte bir olmuştur. Pek tabii, bu husustaki iyi deneyimler lânetlenmekte ve itibardan düşürülmekte olup böyle bir deneyimde bulunmak isteyenlerin bu "cüretli" planlarından vazgeçmeleri istenilmektedir. Devlet başkanımızın Plovdivte katıldığı ilk iftar esnasındaki durum da böyleydi. Cumhurbaşkanı hayin ve daha bilmem ne olarak ilân edildi, lâkin atılan ilk adım sözünü söyledi ve o, kendi evsahipliğinde iftarlar düzenlenmesinin, başlangıcını koymuş oldu.

Sözüm ona patriotlar her türlü sağduyudan mahrum siyasetlerini yürütmek için bunu verimli bir toprak hesap ediyorlar. Onlar da varlıklarını öyle sürdürüyorlar. Bulgaristanda müslüman topluluğa gelince bu, cumhurbaşkanı Plevnelievin şahsında en yüksek devlet kurumunun onlara gösterdiği yüksek anlamı olan bir harekettir. Bu gerek Batıda ve gerekse Doğuda örneği olan bir anane, tarihsel bir eylem olup en önemlisi bizde de var olmasıyla gurur duyuor, hikmetin, ahmaklığı yeneceğini ümit ediyoruz.

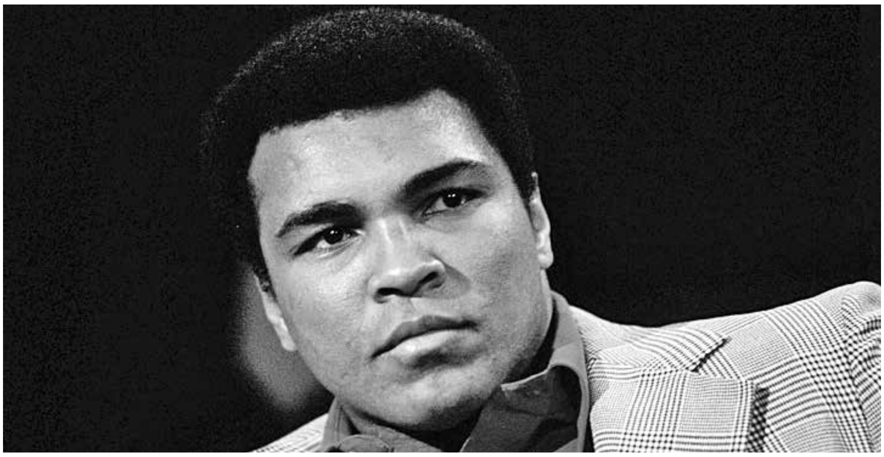

DÜNYA MUHAMMED ALİ İLE VEDALAŞTI

Dünya, 3 Haziran 2016 tarihinde vefat eden dünyaca ünlü boksör Muhammed Ali ile10 Haziran 2016 tarihinde vedalaştı. Boks kariyerinin zirvesinde iken, 1964 yılında İslâm dinini kabul etti. 14 bin kişi dünya boks yıldızının doğum yeri olan Amerika Birleşik Devletlerinin Luisvil, Kentıki şehrinde gerçekleştirilen cenaze merasimine katıldı.

YABANCI MİSYON GÖREVLİLERİ ONURUNA İFTAR YEMEĞİ VERİLDİ

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Bulgaristan'da görev yapan yabancı elçilik temsilcileri onuruna düzenlenen iftar yemeğine ev sahipliği yaptı. Başmüftülük binasında gerçekleştirilen davete 25 küsür ülkeden temsilci katıldı.

BAŞMÜFTÜ VATİKAN BÜYÜKELÇİSİNİ KABUL ETTİ

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Bulgaristan Vatikan Elçisi Monsenyör Anselmo Guido Pecoraro'yu kabul etti. Toplantı, Bulgaristan Müslümanları Başmüftülüğü ile Papalığın Bulgaristandaki diplomatik temsilciliği arasındaki geleneksel dostluk ilişkileri çerçevesinde gerçekleşti.

BAŞMÜFTÜ PAKİSTAN BÜYÜK ELÇİSİNİ KABUL ETTİ

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Pakistan Büyükelçisi Sayın Babar Haşmi Ekselanslarını ağırladı. Başmüftü, konuğuna Başmüftülük kurumunun faaliyetlerini tanıttı ve Bulgaristan'ndaki Müslüman toplumu hakkında bilgi verdi.

MİLLÎ DİNÎ TOPLULUKLAR MECLİSİ BAŞÖRTÜ KONUSU NEDENİYLE BULGARİSTAN MİLLET MECLİSİNDE

Millî Dinî Topluluklar Meclisi, Din ve İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Krasimir Velçev'in daveti üzerine Bulgaristan Millet Meclisi binasında toplantı gerçekleştirdi. Toplantının konusu kamuya açık yerlerde yüzü kapatan veya örten giysi taşıma hakkında kanun tasarısı.

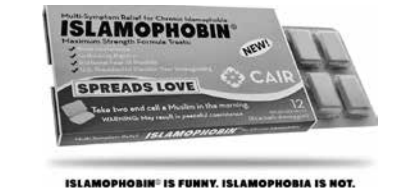

İSLAMOFOBİYE KARŞI "İLAÇ" ÜRETİLDİ

Amerika'da Müslümanların haklarını koruyan en büyük kuruluş olan, Amerikan-İslâm İlişkileri Meclisi, ülke genelinde artan İslâm karşıtı gösteri ve olaylara mizah kampanyası başlattı. Kampanya, sanal ortamda icra ediliyor ve İslamofobiyi "iyileştirecek" ISLAMOPHOBIN®", ilacı dağıtılıyor.

YÜKSEK İSLÂM ŞURASI MÜBAREK RAMAZAN AYI NEDENİYLE İFTAR DÜZENLEDİ

Yüksek İslâm Şurası Başkanı Vedat S. Ahmet, Yüksek İslâm Şurasında görev yapmış ve görev yapmakta olan üyelerin onuruna verilen iftar yemeğine evsahipliği yaptı. Gelenek haline dönüşen iftar programı, son iki yıl ard arda Başmüftlük binasında düzenlenmektedir.

BRÜKSELDE İKAMET EDEN YURTDAŞLARIMIZA İFTAR YEMEĞİ

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Avrupa başkenti Brüksel'de ikamet eden Bulgaristanlı Müslümanlar için düzenlenen iftar yemeğine ev sahipliği yaptı.

Брой 7 (259)
Юли 2016
Година XXIV

ISSN: 1312-9872

Издател
МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно Мюфтийство

Вид издание
Месечно, периодично

Главен редактор
Ахмед АХМЕДОВ
a.ahmedov@grandmufti.bg

Технически редактор
Салих М. ШАБАНОВ
s.sabanov@grandmufti.bg

Контакти
София 1000
ул. „Братя Миладинови“ 27
Списание „Мюсюлмани“

Представителства
Джамийски настоятелства
Районни мюфтийства

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Печат:
Sky Print

Абонаментни цени
Годишен: 24,00 лв.
Шестмесечен: 12,00 лв.
Тримесечен: 6,00 лв.

ОТ РЕДАКТОРА

Уважаеми читатели,

В ръцете си държите едно уникално по рода си издание на българския медиен пазар. С напълно обновен дизайн, юлският брой на списание „Мюсюлмани“ ще продължава да Ви запознава с необятния разкош на ислямската религия и култура в техните най-достъпни форми.

Многообразието от рубрики ще помогне на всеки от Вас да открие своето полезно и забавно четиво. Разчупеното, но високопрофесионално графично оформление ще Ви ориентира лесно, а елегантният и семпъл шрифт ще превърне четенето в удоволствие.

Във всеки брой на списание „Мюсюлмани“ ще откривате постоянни тематични рубрики, разкриващи богатството на основните фундаменти на исляма. Желанието Ви да прочетете нещо наистина полезно ще бъде водещият ни мотив в избора на материали.

Цветовете и съдържанието на детското ни списание „Хилял“ ще продължават да задоволяват любопитството на нашите малки читатели. Със специалния ни подход и внимание малчуганите ще имат възможността да се реят на крилата на поучителни истории и илюстровани с вкус комикси.

Рядко медиите имат смелостта да публикуват обективна религиозно-културна тематика, защото това не продава. Целта на списание „Мюсюлмани“ е да внася в домовете Ви красотата на религиозното послание на достъпен за всички език.

Вярата е уникално явление, дълбоко лично за всеки един от нас. Тя изисква специален подход, за да разцъфти в душите ни и да озари живота ни. Искрено се надяваме с всеки следващ брой списание „Мюсюлмани“ да повдига по един от златните воали, обгръщащи искрената вяра в сърцата ни, за да почувстваме по-силно нейните необятни възможности.

Просвещението е ключът към всеки подвиг на човека. То обаче изисква малко усилия. Полезните четива бележат пътя на тези усилия, които стъпка по стъпка ни водят до просветения свободен избор.

Ахмед Ахмедов

СЪДЪРЖАНИЕ

02 Главният мюфтия: Да си мюсюлманин не е престъпление
04 Байрамът в нашите традиции
07 Изумруденият свят на вярата
08 Мястото на сюннета в ислямското законодателство
10 Духовното образование на детето
11 Човекът е поверен на света
12 Чудесата на сътворението: система за ранно предупреждение
13 Религията и нейната същност
14 Липсата на самоувереност при децата
15 Фетва
16 Ислямски теолози се обединиха за единен религиозен календар по Хиджра
17 Един президент, един ифтар и един обединител на нацията
18 Накратко

За съдържанието на публикациите отговорност носят авторите им, а за обявите и рекламите – рекламодателите. • Уважаеми читатели, заради наличието на цитати от Свещения Коран и хадиси на страниците на списанието Ви молим да не го хвърляте на земята.

ГЛАВНИЯТ МЮФТИЯ: ДА СИ МЮСЮЛМАНИН НЕ Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ

Уважаеми господин главен мюфтия, каква е функцията на религията в нашето съвремие?

На фона на това, което става в световен мащаб – като опити да се използва религията за политически цели, като се използват всички средства (включително и тероризъм), ние сме призвани да отстояваме и обясняваме ценностите на нашата религия и култура, както пред опитите да се очерни ислямът чрез терор и насилие, така и пред онези, които слагат под един знаменател всички мюсюлмани (мюсюлмани терористи). Казано с други думи, ние се намираме под натиск от две страни – опити чрез исляма да се оправдаят терористични дейности и ограничаване на свободното изповядване на религията. Тези две страни приличат на скачени съдове, които нанасят вреда само и единствено на обикновените хора, които са виновни само защото са мюсюлмани. Изхождайки от тази ситуация, ние, като мюсюлмани, сме призвани да обясняваме принципите и ценностите на исляма.

Какво правите за това религията да бъде сред хората?

Като ръководители на мюсюлманите сме длъжни да обясним тази ситуация на обществото, но преди всичко – на мюсюлманите. Това налага ръководството на Мюсюлманско изповедание (МИ) да започне още по-засилена просветителска дейност сред мюсюлманите: представяне на принципите на исляма по разбираем за нашето съвремие начин, като по този начин се опровергаят твърденията на радикално мислещи елементи. Ислямската религия трябва да се преподава и проповядва от хора, които са специалисти в тази насока и са мюсюлмани.

Скъпи братя и сестри мюсюлмани,

Уважаеми читатели,

Позволете ми най-искрено да Ви честитя един от най-светлите ни празници – Рамазан Байрам! След месец на пост и молитва празникът продължава да ни напомня за благодатта на Всевишния Аллах и Неговата безкрайна милост над човешкия род. Байрамът е време на щастие и равносметка, прошка и смирение, милост и духовно израстване за вярващите. Вярата е онази сила, която ни води по тежкия път на живота и ни дава сили да преодоляваме всяка трудност. Пожелавам Ви в тези светли дни на празнично щастие вярата в Единствения да озари сърцата ни, да сплоти семействата ни и да ни осщастливи с берекета си!

Честит Рамазан Байрам!

Д-р Мустафа Хаджи, главен мюфтия на Република България.

Да си мюсюлманин не е престъпление. Свободата на вероизповедание е гарантирана от Конституцията на България. Това ни дава самочувствие да се противопоставим с мирни средства на опитите да се свързват мюсюлманите в България с тероризма.

> *„Мюсюлманите са призвани да отстояват и обясняват ценностите на религията, както пред опитите да се очерни ислямът чрез терор и насилие, така и пред онези, които слагат под един знаменател всички мюсюлмани."*

▶ ***Какво се случва с подрастващото поколение?***

Те са най-голямата ни отговорност. Наш дълг е да помогнем на вярата в сърцата им да ги съпътства през целия им живот. Възпитанието на младите хора в отговорност и родолюбие също е важна част от тяхното личностно самоусъвършенстване. Усвояването на полезни навици е сложно взаимодействие, чийто първоизточник е добрият родителски пример. Предвид новите реалности децата трябва да усвоят способността добре да разграничават доброто от злото и да не се поддават на провокации. Високото образование и добрият морален пример са решаващи за широкия им светоглед.

▶ ***Пред какви проблеми е изправена институцията и има ли надежда за разрешаването им?***

Нестихващи са проблемите с вакъфските имоти от основаването на Третата българска държава. За съжаление, след падането на комунистическия режим, въпреки очакванията на мюсюлманите и въпреки възможностите, които се дават от Конституцията, този въпрос продължава да бъде препъникамък по пътя на демокрацията.

Образованието е основният компонент на всяка една религия, в това число и на исляма. В нашето съвремие образованието е по-необходимо, тъй като интерпретирането на ислямските извори от необразовани хора води до изкривяване на истината. В България сме свидетели и на отдалечаване от религията, което е основна причина за отказ от човешките ценности. Това поставя на дневен ред акредитацията на Висшия ислямски институт. Засега само можем да се надяваме, че ще се намерят далновидни политици, които да разберат необходимостта от реализирането на проекта в „Малинова долина" – въпрос, който чака решение вече 14 години.

Финансовите предизвикателства пред институцията са също толкова наболели и очакват подкрепата на общността, за да може всеки имам да има своето достойно възнаграждение и качество на дейност в услуга на мюсюлманите.

▶ ***Каква е ролята на държавата в мисията на духовниците?***

Изповеданието винаги е било лоялно към държавните институции в България, въпреки че понякога държавата е била майка за едни и мащеха за други, а когато става въпрос за такова разделение, МИ винаги е потърпевшо. Ние, като български граждани, сме призвани да направим всичко, което е по силите ни, за опазване на мира и демокрацията в страната: активна дейност с мюсюлманската общност, целяща разясняването на важността за опазване на националната сигурност на страната, както и избягване на контакти с лица, които имат радикални възгледи по отношение на исляма. ۞

БАЙРАМЪТ В НАШИТЕ ТРАДИЦИИ

АХМЕД АХМЕДОВ ГЛАВЕН РЕДАКТОР

„Моя Байрам съм го запомнил още по време на фашистката власт. В джамиите тогава имаше поставена охрана. Подготовката за празничния ден започваше от ранни зори. Още от сутрешната молитва джамията се пълнеше с хора, за да слушат насихата (наставленията) на ходжите“, спомня си дядо Мехмед от с. Рибново.

„**Моя Байрам** съм го запомнил още по време на фашистката власт. В джамиите тогава имаше поставена охрана. Подготовката за празничния ден започваше от ранни зори. Още от сутрешната молитва джамията се пълнеше с хора, за да слушат насихата (наставленията) на ходжите. Тогава и ходжите бяха по-запознати с религията, та и на хората им бе драго да ги слушат. Не можеше всеки да бъде ходжа, имаше строги изисквания за достатъчно знания и умения. И така, до байрамския намаз людето (хората) седяха смирено в джамиите. След намаза всеки поздравяваше не с „Честито!“, а с „Байрам мубарек олсун!“, и се прибираше при своите. Така Байрамът започваше“, спомня си 91-годишният дядо Мехмед Хамид от с. Рибново. От неговото поколение са останали трима, но пък ясно помнят преживяното през миналия век.

Дядо Мехмед продължава разказа си, като разгръща една по една страниците на дългия си живот. Първороден син на семейство Хамид във времена, когато препитанието трудно се добива, а възможности липсват. „Ние бяхме бедно семейство, както мнозинството от селото, живеехме скромно, но се радвахме на всичко, което имахме. На Байрам не ядяхме нещо по-различно от останалите дни, защото просто всяка храна на софрата беше празник“, разказва дълголетникът.

Питам го за атмосферата на празника, трудно ме разбира, но бързо прави сравнение с днешната веселба и скромните години от средата на миналото столетие. Тогава младите правели люлки край селото и се веселяли, без да преминават определени граници. Момчетата играели на конче, а момите пеели и танцували отделно от младежите.

„Днес традициите видимо изчезват. Младите не ги тачат (почитат), както едно време. Имат различни цели, а това, което ни е съхранило като общност, все повече избледнява“, със скръб споделя дядо Мехмед. По думите му, през юношеските му години е било твърде трудно, но никой не се е отказвал от своите стремежи. Разказва за един от тях – четенето и книгите.

„Трудно бе да откриеш книга през онези времена. В близките села имаше един майстор, който размножаваше и подвързваше малкото налична религиозна литература. Понякога за една книга сме пътували доста“, разказва Мехмед Хамид. Всяка една книга в библиотеката му си има собствена история. Грижливо подвързани, те често биват обект на все още горящия интерес към познанието на своя собственик. Той разказва, че използвал всеки един свободен момент, за да прочете по някой и друг ред, независимо къде се намира – на нивата или вкъщи със семейството си. С радост споделя, че днес книги има много и пребогати, но нямат достатъчно ценители.

> *„Синко, Байрамът е най-важният празник за нас. Ние сме мюсюлмани и имаме само два празника, в които Аллах ни повелява да празнуваме“, казваше баба Емине в навечерието на Байрама.*

БАЙРАМЪТ Е ЦВЕТЪТ НА ВРЕМЕТО!

„Синко, Байрамът е най-важният празник за нас. Ние сме мюсюлмани и имаме само два празника, в които Аллах ни повелява да празнуваме. Трябва да се подготвим, за да можем да посрещнем гостите“, казваше баба Емине от малкото градче Омуртаг и започваше да изброява поименно кой кога ще дойде. Възрастта на родената през 1923 г. мюсюлманка я бе научила как точно да подхожда и кого да очаква за празника.

„Доскоро не ни бе позволено да празнуваме, беше ни страх да излизаме на двора, за да не ни нарежат шалварите, но сега вече сме по-добре, можем да си спомни за това, на което нашите родители са ни научили. Байрамът е цветът на времето", ми разказваше баба, докато аз бях твърде малък, за да осмисля какво се случва.

Наближаването на Байрама караше възрастната жена да тръпне в очакване, докато преобразяваше дома си в подходящ за празника вид. Всичко в скромния градски дом се подменяше с грижливо пазени за случая тюлени пердета, тъкани, гергефи, бродирани покривки, ръчно тъкан, вероятно на младини, огромен вълнен килим, посудата и дори бонбониерата бяха специални за празника. Всичко това през останалата част от годината не се ползваше, а подготовката им за празника създаваше невероятен уют и емоция в очакване на празничните дни.

Вечерта преди Байрама непременно се приготвяха мекици, които раздаваха на близки и комшии, понякога правеха и халва, но по-рядко. Всички деца в махалата бяха инструктирани, че като ходят по къщите да поздравяват по-възрастните, няма да си взимат повече от един бонбон. Това, разбира се, беше трудно изпълнимо, но всички го знаехме.

„След като дядо ти се върне от джамията, ще закусваме и ще очакваме гостите. Първо ще дойдат майка ти, баща ти и чичо ти, а след това и всички останали", казваше баба ми. В началото на 90-те години фактът, че хората имаха възможност свободно да ходят на джамия, а тези по домовете – да чуват езана, който не са чували над 40 години, създаваше допълнителна атмосфера, която добавяше частица емоция към и без това дългоочаквания Байрам. След семейния Байрам гостите започваха да пристигат. За да не се пресича дългата върволица от посетители, в къщата не се готвеше, храната се приготвяше извън нея, а сиропираните, домашно приготвени, сладки очакваха своя ред отдавна. Така и трите дни на празника минаваха неусетно. Трудно бе обаче да пренесем тази атмосфера в апартамента, в който живеехме. Може би защото баба бе най-възрастната жена в махалата и около нея винаги имаше гости, съседи отблизо и далече.

Байрамът е Байрам за всички мюсюлмани в България и по света, но всяко кътче носи своята празнична специфика. Във вашия край може някои традиции и практики да са различни, но благодатта на Байрама не се променя, независимо къде се намирате и с кого го чествате. Той си остава онзи специален момент от годината, който всички с нетърпение очакваме – било за да уважим родителите си, да простим, да поощрим или да си дадем сметка за бързо отминаващите години. Вярвам, че Байрамът ще озари домовете Ви, а мъдростта и благодатта на Всевишния Аллах ще стопли сърцата Ви. Байрам мубарек олсун! ۞

Изумруденият свят на вярата

Усещали ли сте морето, морето на вярата? Заставали ли сте на неговия бряг? А дали сте се гмуркали в дълбините му? Там, където е неустоимата и завладяваща красота, в изумрудения свят на вярата. Където усещането е неописуемо, а атмосферата – спираща дъха.

Д-Р АРИФ АБДУЛЛАХ

Усещали ли сте морето, морето на вярата? Заставали ли сте на неговия бряг? Нагазвали ли сте в него? Плували ли сте в простора му? А дали сте се гмуркали в дълбините му? Или просто сте го забелязвали отдалече? Или пък само сте чували за него? Или изобщо не знаете за това море?

Тези въпроси и техните евентуални отговори в подобен художествен стил биха очертали ведно сложността на вярата, призива към нея и нейната красота. Художествената картина би ни доближила по-реалистично до житейската действителност; би ни помогнала, отваряйки очите ни към нашата реалност, да преосмислим отношението, подхода и усещането към тези, които просто не знаят за „феномена“; би ни изкарала от състоянието на утопичност, карайки ни да мислим за нашата връзка с „морето“. По дъното или по бреговете му се разхождаме? Или колебливо отдалече го съзираме? Или неустойчиво във вълните му лъкатушим? А може би всеки ден сме в състояние: и на дъното, и на брега; и във вълните, и в далечината; а понякога и като тела, изхвърлени на плажа.

За тези, разхождащите се по дъното, или поне за тези, които така се чувстват. Там, където е неустоимата и завладяваща красота, в изумрудения свят на вярата. Където усещането е неописуемо, а атмосферата – спираща дъха. Там, където е най-опасно да се спускаш, защото се обричаш на самота. За тези там: как сте стигнали дотам? А на тези, които са във вълните, на брега и в далечините – със затаен дъх ли ще им разказвате за красотите, или ще ги корите, че не знаят нищо за дълбините?

Най-важното, с което ще завършим, е, че всички ние преминаваме от далечините, през бреговете и вълните към дълбочините, без да принадлежим към никоя от тях. Затова в преломите на душите и живота – да разказваме за опита и преживяванията ни във всички тях, а не като говорители от дълбините да презираме високомерно съдбата си в другите душѝ. ❁

МЯСТОТО НА СЮННЕТА В ИСЛЯМСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

ДЖЕМАЛ ХАТИП ТЕОЛОГ

ХЗ. ОМЕР (Р.А.) И СЮННЕТЪТ НА ПРАТЕНИКА (С.А.С.)

Както в миналото, така и днес има хора, които се опитват да сеят съмнения относно хадисите и личния пример на Пратеника (с.а.с.) – сюннета.

Въпреки че още по времето на Мухаммед (с.а.с.) всичките му сподвижници били единодушни, че неговите слова и житейски пример са вторият извор в ислямското законодателство, днес виждаме група хора да отричат това и възползвайки се от думите на някои сподвижници, казани в определени времена и обстоятелства, те твърдят, че самите сподвижници на Пратеника забранявали хадисите и сюннета да се записват, даже наказвали тези, които вършели това. Най-често в тази насока се среща името на Омер ибни Хаттаб (р.а.), което ме накара да спомена някои примери от неговия живот, касаещи отношението му към сюннета на Пратеника (с.а.с.).

„Както изучавате Корана, така изучавайте сюннета и мираса (науката за наследството), защото без тях никога няма да сполучите...“

На първо място трябва да споменем, че противно на това, което се разказва за него – че забранявал да се предават хадисите на Пратеника (с.а.с.), той, както и всички останали сподвижници, отдавал голямо значение на словата и житейския пример на Пратеника (с.а.с.). Това може да забележим във всички моменти от неговия живот.

Един път, целувайки камъка „Ха-

„Ще дойде време и хората ще ви оспорват относно неясните (мутешабих) айети от Корана. Отговаряйте им със сюннета на Пратеника (с.а.с.) и знайте, че тези от вас, които най-добре познават сюннета, те най-добре познават Книгата на Аллах Теаля.“

джер-ул-есвед“, той казал: „Знам, че си само един камък и не си способен да сториш нито добро, нито зло, и ако не бях видял Пратеника на Аллах да те целува, никога не бих те целунал.“ (Бухари)

Друг път, предупреждавайки група мюсюлмани, той казал: „Ще дойде време и хората ще ви оспорват относно неясните (мутешабих) айети от Корана. Отговаряйте им със сюннета на Пратеника (с.а.с.) и знайте, че тези от вас, които най-добре познават сюннета, те най-добре познават Книгата на Аллах Теаля.“ (Дарими)

Обръщайки внимание върху изучаването на сюннета, той казал: „Както изучавате Корана, така изучавайте сюннета и мираса (науката за наследството), защото без тях никога няма да сполучите...“ (Ибн Еби Шейбе – Мусаннеф)

Омер (р.а.) не одобрявал жена му да излиза често от къщи, но тя настоявала да кланя намазите си с джемаат – в джамията. Това довеждало до спор между тях. Един ден той ѝ казал: „Ти знаеш какво обичам аз!“ – имайки предвид, че иска тя да кланя намаза си вкъщи, но тя му отговорила: „Кълна се в Аллах, че ще продължавам да кланям в джамията, докато ти ми забраниш това!“ Тогава Омер я оставил да кланя в джамията, тъй като Мухаммед (с.а.с.) беше казал: „Ако жената на някой от вас поиска позволение да отиде в джамията, нека не ѝ забранява това...“

КОЙ Е ОМЕР, ТА ДА ПРОМЕНЯ НАПРАВЕНОТО ОТ ПРАТЕНИКА НА АЛЛАХ!?

От Ибни Омер – за сина на Хаттаб се разказва, че когато баща му разглеждал определен въпрос, винаги най-напред се обръщал към Книгата на Аллах, после към житейския пример на Мухаммед (с.а.с.) – тоест сюннета, и ако не намирал решение на въпроса си в тях, то тогава гледал как е постъпвал Ебу Бекир (р.анху) в подобни ситуации. А ако и в неговите постъпки не намирал решение, тогава събирал учените от сподвижниците на Пратеника и се съветвал с тях. Така заедно решавали проблема. Виждаме пример за тази негова практика в следното предание на Ебу Давуд, в което се казва: „Един ден, излизайки пред хората, Омер (р.а.) казал: „Питам ви в името на Аллах, някой от вас знае ли нещо от сюннета на Пратеника относно този, който е станал причина жена да пометне детето си?“ Тогава Хамле ибн Малик станал и казал: „Една от моите жени удари друга с дървен прът от палатка, тогава ударената пометна детето си. Отидохме при Пратеника на Аллах и го попитахме за това, а той отреди на тази, която е станала причина за аборта, да освободи един роб като дийе (кръвен откуп)“. Когато чул това, Омер казал: „Ако не бях чул това, бих отсъдил по друг начин“.

Тези и много други примери ни дават ясен отговор за отношението на Омер (р.а.) относно сюннета на Пратеника (с.а.с.). От тях виждаме, че той през целия си живот е действал според повелите на Корана и сюннета и не е пропускал дори и най-малките подробности в спомените, останали от Пратеника на Аллах (с.а.с.). Един ден, минавайки покрай къщата на Аббас (р.анху), той се намокрил от водата, която капела от улука на стряхата му. Ядосал се и наредил веднага да го свалят. Улукът бил свален, но когато Аббас се върнал и разбрал за случилото се, той отишъл при него и казал: „Този улук беше поставен там от Пратеника (с.а.с.), затова и не го пипах“. Когато чул това, Омер се натъжил и казал: „Сега ще отидеш там и ще се качиш на раменете ми, и няма да слизаш оттам, докато не поставиш улука на мястото му. Кой е Омер, та да променя направеното от Пратеника на Аллах!?“ ۞

РАДОСТТА ОТ БАЙРАМА

Вечерта преди Байрама се нарича „байрамска вечер“. Относно тази вечер Пратеника на Аллах (с.а.с.) е повелил:

„Сърцето на този, който прекара в ибадет вечерите на рамазанския и курбанския байрам, няма да умре в Деня, когато всички сърца умрат“. (Ибн Мадже)

А в предание от Ибн Асакир се казва: *„Дуата, направена през байрамските вечери, не се отвръща“.*

Що се отнася до байрамските дни, те са дни за ибадет и радост. Ето затова ранното ставане през тези дни, къпането, почистването на зъбите с мисвак, употребяването на приятни парфюми и благоухания, обличането на чисти и нови дрехи, проявлението на радост, поздравяването на вярващите с усмивка на лице, раздаването на милостиня, помагането на хората, помиряването между сърдитите, посещението на близки, роднини и приятели и поднасянето на подаръци, всички тези неща са от житейския пример – сюннета – на Пратеника (с.а.с.).

Демонстрирането на байрамската радост с позволени игри и забави е разрешено. Относно това от Айше (р.а.) се разказва следното:

„В един байрамски ден група абисинци играеха със своите копия и щитове. Пратеника на Аллах (с.а.с.) ме повика. Поставих главата си върху неговото рамо и се загледахме в играта им. Това продължи чак докато аз първа се отказах, после си тръгнахме...“

Но тази байрамска радост никога не трябва да се превръща в небрежност. Не бива да се забравя, че байрамите в същото време са знак за това, че още една година от нашия живот е отминала и ние с още една стъпка сме се приближили до задгробния живот. ۞

При децата основополагащ е методът на възпитание чрез игри. Особено преди да тръгнат на училище, играта се явява най-трайният метод на обучение.

ДУХОВНОТО ВЪЗПИТАНИЕ НА ДЕТЕТО

БАНУ ЯШАР ПСИХОЛОГ

От изключително значение е кой и кога ще формира моралните ценности и духовните познания на нашите деца. Дуата (молитвата) на всеки родител е да има деца – изградени личности на бъдещото поколение, които да познават своите религиозни принципи и да притежават висока нравственост. Възпитанието на детето, което познава Всевишния и има добра връзка с Него, както и способността му да разчита случващото се през призмата на съдбата, допринасят за неговото щастие в земния живот преди отвъдния.

Духовното възпитание започва още в утробата на майката. Важно значение в този процес има решението за брак. Изборът на партньор и неговият светоглед и духовни ценности пряко влияят на бъдещото поколение.

> *Възпитанието на детето, което познава Всевишния и има добра връзка с Него, както и способността му да разчита случващото се през призмата на съдбата, допринасят за неговото щастие в земния живот преди отвъдния.*

КАК ДА ЗАПОЗНАЕМ ДЕЦАТА СИ С ПОСЛАНИЕТО НА РЕЛИГИЯТА И ДУХОВНОТО БОГАТСТВО?

Летните Коран-курсове са една възможност за естествено запознаване с принципите на религията. В психологията първите шест години са от изключително значение за формиране на личността. Поведението, заучено през тези години, както и събитията, на които детето е било свидетел, са с по-траен ефект от следващите години във възпитанието на подрастващите. В началните си години детето вижда и възприема всичко, случващо се около него. Реакциите му към бъдещи събития се обуславят от първоначално запомненото през тези години.

Поради тази причина семейната среда, в която расте детето преди училищните си години, е от решаващо значение. Това са първите му сведения за живота. Основополагащи за религиозното възпитание на децата са впечатленията и положителните емоции, на които те са били свидетели. Положителният емоционален заряд към ибадетите (богослужебните ритуали) би допринесъл за подплатяването им с религиозни познания. Затова е необходимо да бъдем правилният пример за нашите деца. Човек може да сподели преживяното и да се поучи от добрия пример много по-лесно. Особено малките не биха научили много посредством поучителни словесни разкази. Те копират това, което наблюдават. Децата, които виждат родителите им да кланят намаз, да се молят и четат Коран, остават с положителни впечатления. И се опитват да им подражават, като се опитват да правят същите неща.

В този период е добре да подражаваме на Пратеника Мухаммед (с.а.с.), който бил много търпелив и с усмивка посрещал детския интерес.

Забележките към детето, че е попречило на кланящия намаз, биха могли да оставят у него незаличими негативни следи. Усмивката, с която родителите извършват своите ибадети, и лекотата, която показват при оруч (говеене), създават добрите спомени за малчуганите. Непрестанните оплаквания, че оручът е труден, че гладът и жаждата са непоносими, биха могли да станат причина за отрица-

телното отношение на детето към него. Естествено е то все още да не може да разбере защо Всевишния е заповядал този ибадет.

ПРЕТОВАРВАНЕТО С РЕЛИГИОЗНИ ПОЗНАНИЯ НЕ Е ЦЕЛ

Целта обаче не е детето да бъде натоварено с прекалено познание. Прекомерната настойчивост от страна на родителите може да направи детето безразлично към религиозното познание. При децата основополагащ е методът на възпитание чрез игри. Особено преди да тръгнат на училище, играта се явява най-трайният метод за обучение. Защото след третата дума детето затваря своите сетива и трудно възприема казаното му.

Пратеника на Аллах е насърчавал децата да си играят и да се веселят, заедно с тях е играел и самият той. Вземайки своите внуци на гръб, той показвал важността на игрите с децата. До дванадесетата си година децата трудно възприемат конкретиката, едва след това – през пубертета – те започват да проявяват и развиват тази способност. Поради тази причина трябва да се стремим да създаваме в нашите деца добри спомени и положителен емоционален заряд, свързан с духовните и моралните ценности.

Във възпитанието на децата по отношение на религиозните ценности родителите трябва да подхождат заедно. Тук особено важна е ролята на бащата. Той е първият авторитет в живота на своето дете. Подходът на бащата, неговата любов, подкрепа и насърчения допринасят за добрата връзка с този авторитет. Впоследствие това спомага за доброто взаимоотношение с ибадетите, а оттам – и с Всевишния Аллах. За заучаване на религиозните ценности месец Рамазан е идеалната възможност. Защото в него има достатъчно примери, на които детето би могло да бъде свидетел. Сахурът, разговяването, четенето на Коран и възвишената духовна атмосфера през този месец са осезаемо по-различни, отколкото през останалото време от годината.

Човек расте и се опитва да учи във всяка възраст. В опита си да научат своите деца родителите също се променят и обновяват.

ЧОВЕКЪТ Е ПОВЕРЕН НА СВЕТА

„О, хора, обещанието на Аллах е истинно. Никога да не ви подмамва земният живот и никога най-измамният да не ви подмами за Аллах!“ (Фатир, 35/5)

ПРОФ. Д-Р ИБРАХИМ КАРСЛЪ

Човекът има силни желания и стимули, които го обвързват със земния живот. Те са втъкани в неговата природа и формират целия му свят. Докато е физически здрав, човек непрестанно преследва тези свои желания.

Запазването на човешкия живот, стремежът да бъде продължен родът, усилията да се предпазим от злото, гладът, жаждата и плътските желания са част от тези стремежи. Както и да си собственик на колкото се може повече земни блага, славата и показността, влиянието и направляването на другите, стремежите към постоянни успехи, уважението и хвалбата са друга част.

Тези стремежи и стимули се проявяват под различна форма при всеки. Например идеалът на някои хора е богатството – придобиването на материални блага се е превърнало в техен единствен идеал. Други се увличат по славата и публичността и погубват живота си в тази насока. Трети отдават значение на високия пост и дават мило и драго, за да го получат. Четвърти силно желаят семейство и деца, без да имат други цели. Понякога в една личност се проявяват няколко от тези стремежи наведнъж.

Ако човек превърне желанията си в единствена и най-голяма цел, те създават най-голямата пречка между него и служението към Всевишния Аллах. Коранът определя това явление като издигане на желанията в култ. Това означава снижаване и упадък на човешката същност. Единствено ако човек впрегне желанията си, за да получи благоволението на Всевишния, се възкачва до висините.

Коранът обяснява, на Пратеника Мухаммед (с.а.с.), състоянието на изпадналите в плен на егото си общности по този начин: „Остави ги да ядат и да се наслаждават, и да ги отвлича надеждата! Те ще узнаят“ (Хиджр, 15/3).

По принцип човек трудно се поучава от съдбата на предходните общества, въпреки че още от първия човек земята е била дом на милиарди хора. Те също се бяха обвързали с нестихващите и незадоволими желания със земята. Но накрая мелницата на света смля и погуби и тях. Не успяха да се спасят от пръстта.

Коранът споменава за останалите в историята общества. Те също са градили цивилизации. Дълбали са скалите и са ги превръщали в свои домове. Мислейки, че по този начин подсигуряват своя живот. Но, уви, всичко бе напразно, защото бяха дошли от пръстта. Не можаха да се спасят от смъртта и се върнаха отново в пръстта.

Светът е арена за изпитание. Кой ли не мина от векове през арената на изпитанията? Някои спечелиха, други загубиха. Сега е наш ред да бъдем на пост. Светът е поверен на нас, а ние – на него. Идваме от Всевишния и пак към Него ще се завърнем.

ЧУДЕСАТА НА СЪТВОРЕНИЕТО:

СИСТЕМА ЗА РАННО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ

Д-Р БЕТЮЛ ИНАЛ

Когато зиготата (оплодената яйцеклетка) се прикрепя към лигавицата на матката, се отделя хормон, който да спомогне по здравословен начин тя да остане в матката. В същото време се изпраща сигнал до мозъка, който спира деленето на яйцеклетките. Защото след оплождане и забременяване вече няма нужда от нови яйцеклетки.

Ако деленето на клетките не спираше, всеки месец яйцеклетките щяха да продължават да се множат. При това положение щеше да има вероятност от ново оплождане, като се появят нови зиготи, които да поемат към матката. При достигането до матката, тъй като предишния месец зиготата е залепнала за нея, тя не би могла да приюти новата зигота. И поради тази причина зиготата ще бъде изхвърлена, като има вероятност да се наруши структурата на матката и да се навреди на бременността.

Докато зиготата е в утробата, ако оплождането на яйцеклетките не спираше, то вътрешната част на матката щеше да започна да се обновява, с което би приключил и животът на зиготата, която се опитва да се прикрепи към нея.

Но подобна възможност не е дадена и всички единици на тялото са информирани за събитията, които трябва да се случат. Сякаш в организма има известяваща система, управлявана от център, който е структурирал тази компютърна мрежа и се ръководи от един източник.

НАЙ-ДОБРАТА ПОДГОТОВКА

Гостуването на зиготата: започва от една клетка, а накрая достигат трилиони. Когато започне това гостуване, мозъкът известява всички системи в организма и им заповядва: „Започва едно 40-седмично гостуване, подгответе се по най-добрия начин!“

Всички системи се подготвят, не да изгонят своя гост, а да го удовлетворят. И когато техният гост дойде, го приемат в обятията си и правят всичко възможно да не ги напусне. Настаняват го на най-спокойното, най-сигурното място, осигуряват му всичко необходимо във всяка една секунда и отдалечават от него всички неща, които биха му навредили. Поддържа се оптималната температура, като вентилацията и филтрирането също са безупречни. Има пазачи срещу всяка евентуална опасност, екипи за борба с болестите, лекарства и други оборудвани екипи, които чакат в готовност. Не се наблюдава нито умора, нито им омръзва, нито натякват за нещо, нито очакват благодарност и признание. Тихо и смирено извършват функциите си.

Но как е възможно зиготата да постигне всичко това? Как успява да

> *Когато се замислим над създанията, въпросите се увеличават... Онези, които не приемат наличието на Всевишна сила, която ръководи всички тези процеси, трябва да признаят, че зиготата или матката, или който и да е атом, са по-умни от тях.*

определи кои са най-богатите и дълготрайно засищащи хранителни вещества? По какъв начин се възползва от този източник, как адаптира най-хубавите условия и как кара всички да я предпазват? Как и по какъв начин успява да осъществи продължението на човешкия род по безупречен начин?

КОЛКО ХОРА Е СЪЗДАЛА ЗИГОТАТА?

Колко хора е създала зиготата преди? Има ли план, проект или скица? Откъде знае, че трябва да постави веждите над очите, глава – върху раменете, черен дроб – в дясното подребрие, сърцето – в гръдния кош, два крака на тялото? Кой я е научил, че трябва да прекара своето гостуване в матката и че е нужно време, за да бъде готово всичко? Как се забавя 4–5 дни по пътя си, за да се подготвят всички необходими условия? Как разбира, че през този период не трябва да пилее времето си, а самата тя да се подготви и прикрепи към матката, и как осъществява всички тези процеси?

ВОЛЯТА НА АТОМИТЕ

Когато се замислим над създанията, въпросите се увеличават… Онези, които не приемат наличието на Всевишна сила, на Безкрайно Всезнаещ, който ръководи всички тези процеси, трябва да признаят, че зиготата или матката, или който и да е атом, са по-умни от тях. С тази разлика, че непритежаващите разум атоми извършват своите задължения и отговорности без възражения, а работното им време ще приключи с края на света! А за дарения с ум и разум човек и поверените му отговорности, които дори земята и небесата са избягвали, ще му бъде потърсена сметка след този край за „това, което е направил“, и „онова, което му е било заповядано, но не го е извършил“…

Дано Всевишния ни избави от заблуждение преди деня на Страшния съд! Понякога подценяваме създанията с думите „Нямат ум и разум!“, но дано Всевишния направи така, че техните удивителни положения бъдат пример и за нас. Дано изпълни сърцата ни с вяра и подчинение към Неговата безкрайна сила. Амин.

РЕЛИГИЯТА И НЕЙНАТА СЪЩНОСТ

„Религия“ е името, което се дава на съвкупността от правила, които определят отношенията на човека с неговия Създател, с останалите хора и същества, дават посока в живота му и са основа за държанието му спрямо тях. Феноменът „религия“ съществува от сътворяването на човека, среща се във всички периоди на историята.

Думата „дин“, която е с арабски корен, има различни значения като „обичай и традиция, наказание и отплата, награда, подчинение, равносметка, послушание, господство и победа, властване и собственост, решение и ферман, приет ибадет, народ, шериат“. Думата religion, която се използва във всички западни езици като съответстваща на думата дин, е от латински произход и означава „приемането на нещо като дължност, задължение, четене отново и отново, и извършване на дадено нещо“.

Освен това тя означава и „връзката, която обвързва хората към техния Създател Аллах“. Когато бъдат взети под внимание тези две значения на думата religion, се вижда, че те изразяват двете основни свойства на понятието „дин“, т.е. както връзката, свързваща хората с Аллах (вярата), така и прецизното извършване на някои действия (ибадет).

В Корана думата „дин“ се среща на 92 места. Там се вижда, че думата се използва при следните значения: „управление, бивам управляван, подчинение, господство, обожаване, единобожие, ислям, шериат, граница, обичай, наказание, равносметка, народ“.

Съвременните западни учени са дали много и различни определения за религията, като до голяма степен са извели на преден план единия или няколко от тези четири елемента – мисловен, емоционален, служене и социален – като тези четири елемента, извън индивидуалния опит, могат да бъдат разяснени по следния начин:

Мисловният фактор: умственото приемане, че съществува по-висша сила и мощ от самия човек. Понятието „божественост“, или с още по-общия му израз „свещеност“, е основният елемент в същността на всички религии.

Емоционалният фактор: чувството за обвързаност, което сърцето усеща спрямо тази висша сила и мощ, чието съществуване е прието мисловно.

Култовият фактор: отговорността за извършването на някои действия спрямо висшата сила, чието съществуване е прието мисловно и към която се усеща обвързаност със сърцето. Това се нарича и факторът на действието, което обхваща ибадета и необходимите неща при служенето.

Социалният фактор: социалната група, която е изградена от хора, споделящи еднакви мисли, усещания и действия, характеризиращи служенето, т.е. хора, които споделят гореспоменатите три фактора.

Липсата на самоувереност при децата

Едно дете, което притежава самоувереност, знае какво иска, уравновесено е и ще расте като уверен индивид във всяко едно отношение. В бъдеще няма веднага да се отказва пред трудностите, ще бъде по-толерантно, ще цени повече себе си и хората около него.

БЕТЮЛ БАЛТАДЖИ ПСИХОЛОГ

Едно от най-големите притеснения на родителите в днешно време е липсата на самоувереност при децата им. Родителите, които усетят липсата на самоувереност и самочувствие при децата си, се притесняват още и за последвалите техни неблагоприятни прояви: прекомерна стеснителност, избягване на социалната среда, недобра адаптация към среда, която не познават, нежелание да посещават училище и др. Това положение влияе негативно на детето – както върху личния му живот, така и върху училищния. А за да можем да преценим дали децата ни страдат от липса на самоувереност и за да намалим или отстраним напълно тази липса, е добре да разберем какво значи липса на самоувереност.

Самоувереността е основна инстинктивна необходимост. В действителност това е и показател колко ценим себе си. Човек, който не страда от липса на самоувереност, обикновено е по-уравновесен, по-успешен и поради тези причини е по-щастлив и съответно по-толерантен към околните. Казано накратко, самоувереността е едно от най-важните необходими качества, които трябва да притежава човек, за да бъде неговият живот щастлив и успешен.

При липса на самоувереност детето се чувства нещастно и неуспешно. То счита себе си за недооценено, постоянно е притеснено и изпитва комплекс за малоценност. Чувството за самоувереност се придобива до 6-годишна възраст и то ни съпътства до края на живота ни.

КАК ДА ПРЕЦЕНИМ ДАЛИ ДЕТЕТО Е САМОУВЕРЕНО?

Ако едно дете успява да установява контакт с очите, докато говори; ако постъпките му са уверени; ако има способността да убеждава своите връстници; ако не чувства постоянна нужда от вашата закрила; ако винаги казва истината (въпреки че знае, че може да му се ядосате); ако признава грешките си; ако е сигурно в това, което прави; ако не придава значение на марката; ако стои твърдо зад решенията си (дори вие да сте против); ако е отговорно; ако не се обижда много лесно; ако се радва на успехите; ако успява бързо да се мотивира след разочарование; ако не е прибързано, а точно обратното – проявява търпение; ако не се отказва, когато изпитва затруднение – значи детето притежава самоувереност.

КАК ДА РАЗБЕРЕМ, АКО НА ДЕТЕТО МУ ЛИПСВА САМОУВЕРЕНОСТ?

Ако детето избягва контакт с очите, ако често се извинява, ако страни от социалната среда, ако избягва конкуренцията, ако не поема отговорности, ако се страхува от упреци и поради това не е активно в мероприятията (ако не взима участие в училище в дейности като четене на стихове, правене на презентации и др.), ако много лесно се обижда, ако постоянно обвинява другите, ако няма свое мнение, ако непрекъснато подражава на другите, то на детето му липсва самоувереност.

КАК СЕ ПРИДОБИВА ТОВА КАЧЕСТВО?

Открийте положителните страни на детето! Променяйки преди всичко нашата гледна точка, можем да открием много позитивни и хубави постъпки на децата си, като ги поощряваме и подкрепяме, с което ще спомогнем да придобият самоувереност. Посочвайте положителните качества и постъпки, които харесвате в своите деца! Колкото и да одобряваме някои постъпки на децата си, често забравяме да им го кажем или смятаме, че не е необходимо да го изричаме. Не бива да забравяме, че е много важно да изразяваме нашата

признателност, за да може децата ни да придобият самоувереност.

ПОКАЖЕТЕ НА ДЕТЕТО СИ, ЧЕ Е ЦЕННО ЗА ВАС, БЕЗ ДА ВЗЕМАТЕ ПРЕДВИД ПОВЕДЕНИЕТО МУ!

Това е много важно. Ако детето ви разбере, че го цените, без да вземате предвид поведението му, то ще продължи да се развива по-уверено и свободно. Ако детето остане с усещането, че родителите му го обичат само когато оправдава техните очаквания, дори то привидно да оправдава очакванията им, би се чувствало самотно и необичано.

КРИТИКУВАЙТЕ САМО КОНКРЕТНИТЕ ПОСТЪПКИ!

Ако не харесвате някои постъпки на детето си, трябва много ясно да му го обясните, но не го критикувайте цялостно и го накарайте да усети, че любовта ви към него не е намаляла.

РАЗЯСНЕТЕ МУ КАК БИ МОГЛО ДА ПОПРАВИ ПОСТЪПКИТЕ СИ, КОИТО НЕ ХАРЕСВАТЕ!

Много ясно и със спокоен тон трябва да разясните грешката на детето си и как да поправи постъпката, която не одобрявате. Дайте му време, в което да изпълни своето задължение. Не забравяйте да го поздравите, когато го направи.

ТРЯБВА ДА МОЖЕТЕ ДА СИ ЗАТВАРЯТЕ ОЧИТЕ ЗА НЯКОИ НЕГОВИ ГРЕШКИ!

Повечето родители не могат да излязат от порочния кръг с проблемните си и с труден характер деца. Постоянните забрани, упреци и наказания усложняват допълнително ситуацията. Ако затваряте очите си за някои дребни грешки на детето си, и двете страни ще са малко по-спокойни.

ПОДКРЕПЯЙТЕ УМЕНИЯТА МУ!

Дете, което осъзнава своите умения, се чувства по-уверено. Затова е много важно родителите да познават, поощряват и развиват способностите на децата си. Едно дете, което притежава самоувереност, знае какво иска, уравновесено е и ще расте като уверен индивид във всяко едно отношение. В бъдеще няма веднага да се отказва пред трудностите, ще бъде по-толерантно, ще цени повече себе си и хората около него.

ДЖЕМАЛ ХАТИП ТЕОЛОГ

Въпрос: Позволено ли е влизането в баня или тоалетна с телефон или електронен четец, на чийто екран или в него има айети от Корана или други религиозни текстове?

Отговор: С новите технологии в съвременния свят възникнаха и нови въпроси в ислямската теология.

Наскоро се установи, че най-често задаваните въпроси в социалните мрежи са свързани с използването електронните четци и мобилни телефони, в които се инсталират книги и снимки с арабски надписи и знамения от Свещения Коран или свещените имена на Аллах Теаля.

Съвременните учени обобщават отговорите на тези въпроси и ги съчетават с опита на техните предци от ранните векове на ислямското право. В обобщен отговор на зададените погоре въпроси се отговаря по следния начин: Множеството от мюсюлманските учените са на мнение, че е мекрух (тоест не е желателно) да се влиза в банята или тоалетната с нещо, върху което е изписано едно от имената на Аллах Теаля или част от Свещения Коран. Като дават за пример дирхема и динара (стари сребърни и златни монети), върху които са изписани имената на Аллах Теаля или засвидетелството – шехадет. Някои от тези учени са приели, че ако тези предмети (върху които са изписани религиозните надписи) са в кесия, джоб или завити с нещо друго, то тогава не е проблем.

В книгата „ел-Мугни" на Ибн Кудаме се споменава следното: „Ако някой поиска да влезе в баня или тоалетна, но с него има предмет, върху който е изписано името на Аллах или части от Корана, то тогава по-добре е да го остави, преди да влезе... Но ако завие този предмет с обвивка или внимава да не го изпусне, то тогава няма нищо лошо да влезе заедно с него. Същото е становището за пръстен или златни и сребърни монети, върху които е изписано някое от имената на Аллах или други религиозни текстове. Предава се че Имам Ахмед е казал: „Ако върху пръстен е изписано име на Аллах Теаля, то тогава пръстенът се обръща с надписа към вътрешната част на дланта и се хваща с ръката, така се влиза в тоалетната (като условието тук е пръстенът да се носи на дясната ръка, както е редно в сунната). Същото е мнението и на учени като Укриме, Исхак, Ибн Мусейиб, ел-Хасен и Ибн Сирин (рах. алейхим). (вж. ел-Мугни – 1/109).

Някои от съвременните учени, разглеждайки по-горните въпроси, дават следващото становище: „Позволено е да се влиза в тоалетната с книжа или предмети, върху които е изписано едно от имената на Аллах или айети от Корана, с условие, че тези книжа или предмети са в джоб, чанта или друга обвивка. (Фетава еттахара, стр. 109).

Що се отнася до това дали е позволено вместо музика на мобилния телефон да се слага прочит на определено знамение от Корана, езан или иляхи. Тук съвременните учени са на мнение, че това нещо не се одобрява, тъй като позвъняването на телефона е неочаквано и може да позвъни както когато човек е в удобна ситуация и чисто място, така и когато е в неудобна ситуация – баня или тоалетна. (Леджне ел-фетава ед-даиме).

И все пак Аллах Теаля знае найдобре!

Над 200 ислямски учени гласуваха за единен религиозен календар по Хиджра в Истанбул на международна конференция.

ИСЛЯМСКИ ТЕОЛОЗИ СЕ ОБЕДИНИХА ЗА ЕДИНЕН РЕЛИГИОЗЕН КАЛЕНДАР ПО ХИДЖРА

Учени теолози решиха Рамазан и Байрам да се обявяват в един и същи ден в целия свят.

За единен религиозен календар гласуваха над 200 видни ислямски учени в Истанбул на Международната конференция за единен календар по Хиджра, провела се в края на май т.г. По инициатива на Председателството по религиозните въпроси на Турция теолози от над 60 страни търсиха решение на този въпрос, засягащ мюсюлманите по цял свят.

На форума участва и главният мюфтия на Република България д-р Мустафа Хаджи, който подкрепи мнозинството за единен религиозен календар. Подобни форуми са се провеждали неколкократно, но до момента не са постигали задоволителни резултати.

Единният календар по Хиджра ще бъде от полза за всички мюсюлмани по света, но най-вече за мюсюлманските малцинства, живеещи в различни държави. Те ще могат да разрешат някои много важни въпроси като: кога започва Рамазанът, на коя дата се пада Байрамът и др. Това ще помогне на мнозинството мюсюлмани ясно да могат да се разграничат от сеещите раздор и разделение.

Въпреки различните мнения на форума, участниците се обединиха около няколко точки:

1. Началото на Рамазан и началото на Шеввал се определят от фазата на Луната, което се удостоверява както чрез наблюдение с невъоръжено око, така и чрез телескоп.
2. Виждането на Луната е доказателство, при положение че не противоречи на астрономическите изчисления, които са неоспоримо доказателство за появата на Луната.
3. Астрономическите изчисления са засегнати в айети в Корана, някои от които са:

- **„Слънцето и луната се движат по изчисления.“** (Рахман, 5)
- **„Той е, Който стори слънцето блясък и луната – сияние, и я отмери по фази, за да знаете броя на годините и изчислението.“** (Юнус, 5)
- **„И сторихме деня и нощта да бъдат две знамения. И заличаваме знамението на нощта, и сторваме знамението на деня да озари, за да търсите благодат от своя Господ и да знаете броя на годините и изчислението...“** (Исра, 12)

Конференцията бе арена и на разногласия от страна на различни учени по различни теми като изгрева на Луната в Америка. Появиха се мнения относно започването на Рамазан в един и същи ден в целия свят, ако Луната бива видяна на което и да е място на Земята. Мнението на огромното мнозинство бе, че Рамазан и Байрам трябва да се обявяват в един и същи ден в целия свят, ако са налице гореспоменатите условия. ۞

ЕДИН ПРЕЗИДЕНТ, ЕДИН ИФТАР И ЕДИН ОБЕДИНИТЕЛ НА НАЦИЯТА

В първия ден от месец Рамазан (6 юни 2016 година) президентът на Републиката Росен Плевнелиев бе домакин на тържествена вечеря ифтар.

„Единството на нацията се гради върху подкрепата на всички общности за общата кауза за мир и просперитет.

За трета поредна година президентът на Републиката Росен Плевнелиев бе домакин на тържествена вечеря ифтар по случай свещения за мюсюлманите месец Рамазан. Арена на събитието за поредна година бе „Слънчевата зала“ на Националния исторически музей в София.

„Единството на нацията се гради върху подкрепата на всички общности за общата кауза за мир и просперитет“, с тези думи държавният глава приветства своите гости.

„Тази вечер ние имаме привилегията да сме свидетели на откровен пример за обединение на всички български граждани, който е и правилният път за утвърждаване на обичта към родината“, каза на свой ред главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи и благодари на домакина за добрата традиция, изразявайки надежда, че започнатото ще бъде продължено.

Дотук всичко изглежда в реда на нещата за една демократична страна. Президентът по Конституция е обединител на нацията, а ифтарът е един своеобразен израз на това, както и Рождество Христово и Ханука, в чието тържествено отбелязване държавният глава също участва. Да, ама не, както казваше доайенът на българската журналистика. Плевнелиев е първият държавен глава на крехката ни демократична Република, който набра смелост да пристъпи прага на Главно мюфтийство (най-висшата религиозна институция, представляваща мюсюлманите). Така също той превърна традицията на ифтара в държавнически акт, който ежегодно събира цвета на нацията с послания за мир, добросъседство и човеколюбие.

В България живеят над 1,5 млн. мюсюлмани, за чието съществуване т.нар. народни избраници се сещат само по време на избори. Твърде редки са били актовете, които така ясно и отчетливо да свидетелстват за това, че мюсюлманското малцинство е част от гражданската нация. За съжаление, трябва да отчетем, че малкото добри практики се обругават и опорочават, така щото тези, които имат намерението да сторят нещо подобно, тутакси да се откажат от своите „дръзки“ планове. Такава бе ситуацията и на първия ифтар, на който държавният глава присъства в Пловдив. Президентът бе обявен за предател и какво ли още не, но неговата демократична закваска си каза думата и той постави началото на традицията с ифтара под негово домакинство.

Псевдопатриотите намират в това благодатна почва за своите лишени от разум „политики“, но те така съществуват. За мюсюлманската общност в България това е един висок жест на уважение и почит от страна на най-висшата държавна институция в лицето на президента обединител Росен Плевнелиев. Това е една традиция – исторически акт, която има своите, както западни, така и източни примери, но най-важното е, че я има и у нас, с което можем само да бъдем горди, надявайки се мъдростта да надделее над глупостта.

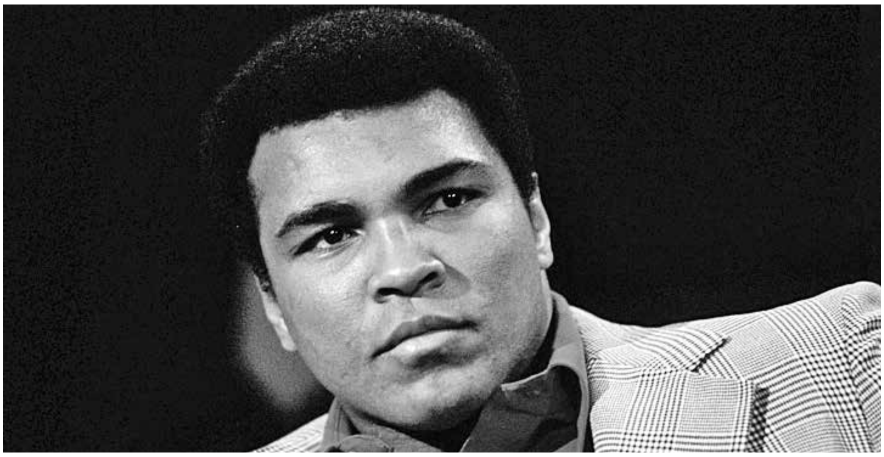

СВЕТЪТ СЕ ПРОСТИ С МОХАМЕД АЛИ

На 10 юни светът се сбогува с легендарния боксьор Мохамед Али, който почина на 3 юни. На върха на кариерата си – през 1964 година – той приема исляма. 14 хиляди души уважиха погребалната церемония на звездата, състояла се в родния му град Луисвил, Кентъки, САЩ.

ИФТАР В ЧЕСТ НА ДИПЛОМАТИТЕ

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи бе домакин на тържествена вечеря ифтар в чест на Дипломатическия корпус. На поканата в Главно мюфтийство се отзоваха дипломатически представители от над 25 страни.

ГЛАВНИЯТ МЮФТИЯ ПРИЕ ПОСЛАНИКА НА ВАТИКАНА

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие Апостолическия нунций в България монсеньор Анселмо Гуидо Пекорари. Срещата е традиционна в рамките на приятелските отношения между Мюсюлманското изповедание в България и дипломатическото представителство на Светия престол.

ГЛАВНИЯТ МЮФТИЯ ПРИЕ ПОСЛАНИКА НА ПАКИСТАН

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие Н. Пр. Бабар Хашми, посланик на Пакистан в България. Той запозна госта с дейността на институцията и на мюсюлманската общност в страната.

НСРОБ В ПАРЛАМЕНТА ЗА ЗАБРАДКИТЕ

Националният съвет на религиозните общности в България (НСРОБ) проведе среща по покана на председателя на Комисията по вероизповеданията и правата на човека Красимир Велчев в Парламента. Темата на срещата бе проектът на закон за носене на облекло, покриващо или скриващо лицето на публични места.

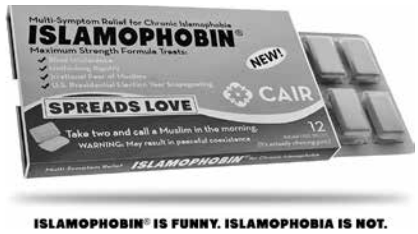

ПУСНАХА „ЛЕКАРСТВО“ СРЕЩУ ИСЛЯМОФОБИЯ

Съветът за американо-ислямски отношения – най-голямата организация за защита правата на мюсюлманите в САЩ, стартира сатирична кампания срещу нарастващата ислямофобия. Кампанията се провежда в социалните мрежи, където се разпространява „лекарството ISLAMOPHOBIN®“, предназначено да „излекува“ ислямофобията.

ВМС С ИФТАР ЗА РАМАЗАН

Председателят на Висшия мюсюлмански съвет (ВМС) Ведат С. Ахмед бе домакин на ифтар в чест на бившите и настоящите членове на Съвета. Превръщащото се в традиция събитие се проведе за втора поредна година в Главно мюфтийство.

ИФТАР ЗА НАШЕНЦИ В БРЮКСЕЛ

Главният мюфтия бе домакин на ифтар в европейската столица Брюксел за наши сънародници гурбетчии.